

GERÇEĞE DOĞRU

zafer

BİLİM • ARAŞTIRMA • KÜLTÜR • SANAT DERGİSİ
ŞUBAT 2020 FİYATI: 10 TL

TEKNOLOJİ
TABIATTAN İLHAM ALIYOR:
BIYOMİMETİK

ŞIFALI BİTKİLER
HAKKINDA RÖPORTAJ

BİR KUR'AN AYETİ VE
İNSAN HAKLARI

EBEDÎ SAADET DİYARI:
CENNET

SALDIRGANLIK GENİ VARSA
NEDEN SUÇLUYUM?

BİR ENGELİ DE SİZ KALDIRIN!

BU DAVET

BAŞKA

Sevgili dostlarımız,
Zafer Dergisi'ni okumak isteyen
fakat çeşitli sebeplerle abone ola-
mayan okuyucularımız var. Bu
okuyucularımızı HEDİYE ABONE
yapmaya gayret ediyoruz.

Zafer'i okumak isteyen fakat kimi
öğrenci olduğu için, kimi de maddi
imkansızlıktan ötürü Zafer'i alama-
yan bu okuyucularımızı siz de HEDİYE
ABONE yaparak sevindirebilir ve bu
konuda bize destek olabilirsiniz.

Sizi, Zafer Dergisi'ni seven,
okumak isteyen, fakat alma imkanı
olmayanların engelini kaldırmaya
çağırıyoruz.

Bilgi almak için 0 549 505 60 01-02
nolu telefonları arayabilirsiniz.

Zafer Der Yönetim Kurulu

Şubat bizbize

MERHABA değerli dostlar,
Her ne kadar bu soğuk mevsimin cilvelerini yaşıyor olsak da asıl kış gönüllerdeki kış değil mi!? Söyleyecek sözü, verecek selâmı yoksa, kalabalıkların içinde yalnız başınaysa insan, asıl bitmeyen kışı içinde yaşıyordur...

İnsanın gönül evindeki hali dışına da yansıyor; bir yanda bakışıyla, haliyle soğuk mu soğuk insanlar, diğer yanda samimi halleriyle huzur veren insanlar...

Hiç kimse evinin karmaşık, düşmanlıkla dolu, huzursuz bir yer olmasını istemez. Allah da dünyanın sahibi olarak buradaki karmaşadan, düşmanlıklardan, kötülüklerden razı değil. Hatta Hz. Adem'den bu yana insanlık iki kol halinde ilerlemiş diyebiliriz: fesat, huzursuzluk, düşmanlık üretip her şeyi bozanlar ile düzeni, adaleti ve huzuru tesis etmeye çalışanlar. Şuna dikkat gerek ki, bizler aslında her yaptığımızla bu iki koldan birine destek vermiş veya dahil olmuş oluyoruz.

Yeni defter aldığınızda adeta yazmaya kıyamazsınız... İşte her birimize sayfaları tertemiz böyle bir ömür defteri

veriliyor. Ve ömür boyu yazıyoruz. Halimizle, yaptıklarımızla, yapmadıklarımızla sürekli bu defteri dolduruyoruz...

Aslında en büyük meselemiz bu: Mahşer günü elimize verilecek bu defteri güzel şeylerle doldurmak; cennet kütüphanesine koyulabilecek bir eser yapmak...

Şu an ömür defterimizin neresindeyiz başında mı, ortasında mı, sonunda mı?.. Bilemiyoruz; bilmemiz de gerekmiyor. Asıl bilmemiz gereken, defterimize yazdığımızda bize kazandıracak ve kaybettirecek şeyler...

Sizlerden gelen mesajlara, Zafer Dergisi'nin ne kadar önemli işler yaptığını anlıyoruz. Hele son zamanlarda oturup ailecek okuduklarını bildiren dostlarımızın çokluğu dikkatimizi çekiyor. Bu pek duymadığımız bir okuma şekliydi...

Çok şükür, 43 yıldır sessiz sedasız akılları kalpleri aydınlatan bir dergi oldu Zafer. Güneşin doğması gibi, baharın gelmesi gibi sessiz sedasız; ama çok çok önemli... Bizim en büyük şevkimiz, en büyük sevincimiz de bu; okuyucularımızın hayatlarına olumlu

katkılarda bulunmak ve ömür defterlerine güzel şeyler yazmalarına vesile olmak...

Evet bu sebeple duacıyız: Zafer Dergisi'nin yayınlanması ve abone olarak yaşamasına vesile olan herkese duacıyız. Allah (cc) razı olsun...

...

Abone servisimizdeki kardeşlerimiz rica ettiler. Yoğun bir şekilde çalışıyorlar. Çoğu abonemizin yılbaşı itibarıyla aboneliğini yenilemesi gerekiyor.

Bildiğiniz gibi Zafer Dergisi sadece siz dostlarımızın abone olmasıyla yayın hayatına devam ediyor. Bu konuda hassasiyet göstermenizi istiyoruz. Burada yapacağınız aboneler mahşerde yüz akınız olsun inşaallah.

...

Gayret, çalışmak, sefer bizim; zafer Allah'ın...

Selam ve dua ile...

Editor

Suat Ünsal

Dilek ve görüşlerinizi aşağıdaki adrese yollayabilirsiniz:
zaferdergim@gmail.com

GERÇEĞE DOĞRU

zafer

BİLİM-ARAŞTIRMA • KÜLTÜR-SANAT DERGİSİ

Ulusal Süreli Yayın

Şubat, 2020

Fiyatı: 9 TL (KDV dahil)

İmtiyaz Sahibi: ZAFER BİLİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ İKTİSADİ İŞLETMESİ

Şirket Adına Yetkili: Cavit Çağlar

Genel Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. Sefa Saygılı

Yazı İşleri Müdürü ve Editör: Suat Ünsal

Grafik-Tasarım: Ayşe Sevinçgül-Elif Sevinçgül

abone@zaferdergisi.com

Gerçeğe Doğru Zafer Dergisi

Adres: Orta mah. Pazar geçidi sk. No: 20 Adapazarı, Sakarya

Gerçeğe Doğru Zafer Dergisi Bilim ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Alaaddin Başar
Cüneyd Suavi

Dr. Rasim Soylu

Hamza Tekin

Prof. Dr. Osman Çakmak

Prof. Dr. Orhan Batman

Prof. Dr. Sefa Saygılı

Prof. Dr. Fatih Satıl

Prof. Dr. Volkan Tuzcu

Prof. Dr. Niyazi Beki

Prof. Dr. İsmail Kocaçalışkan

Muhiddin Yeniğün

Prof. Dr. Âdem Tatlı

Prof. Dr. İbrahim Tekeoğlu

Abone Merkezi ve İletişim Adresleri

Orta mah. Pazar geçidi sk. No: 20 Adapazarı, Sakarya

www.zaferdergisi.com

zaferabone@gmail.com

İRTİBAT TELEFONLARI:

0 549 505 60 01 - 02 - 03

Nasıl Abone Olabilirsiniz?

Dergimize abone olmak ve yenilemek için **0 549 505 60 01** tel. arayabilirsiniz.
zaferabone@gmail.com adresine isim, adres, telf. ve e-mail bilgilerinizi yollayabilirsiniz.

Abone Ücretleri

Yurt içi abone ücreti (12 sayı, 1 yıllık): Sadece 120 TL (KDV dahil)

Yurt dışı abone ücreti (12 sayı, 1 yıllık): Avrupa 40 EURO

ABD: 50 USD, Avustralya: 60 AUD

Abone Ücretini Nasıl Ödeyebilirsiniz?

1- Kredi kartı numaranızı bize bildirerek ya da internet sitemizden ödeme yapabilirsiniz.

2- Bir PTT şubesine giderek POSTA ÇEKİ hesabımıza abone ücretini yatırabilirsiniz.

(Lütfen posta çeki üzerine isminizi yazmayı unutmayınız.)

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 170 880 68

Alıcı adı: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi

3- Ayrıca aşağıdaki BANKA HESAP nolarına abone ücretinizi ödeyebilirsiniz.

Banka Hesap numaraları

HESAP SAHİBİ: ZAFER BİLİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ İKTİSADİ İŞLETMESİ

TL HESAP NUMARALARI

(Hesap Sahibi: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi)

-Kuveyt Türk Katılım Bankası İBAN: **TR18 0020 5000 0957 7519 4000 01**

-Türkiye Finans Katılım Bankası İBAN: **TR59 0020 6001 0903 7795 3900 01**

EURO ve USD HESAP NUMARALARI

(Hesap Sahibi: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi)

-Kuveyt Türk Katılım Bankası

EUR: **TR07 0020 5000 0957 7519 4001 02** BIC/Swift Code: **KTEFTRIS**

USD: **TR34 0020 5000 0957 7519 4001 01** BIC/Swift Code: **KTEFTRIS**

Baskı-Cilt: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş. Cihangir Mahallesi Güvercin Caddesi No:3/1

Baha İş Merkezi, A Blok Kat:2 34310 Haramidere/İstanbul

www.mega.com.tr Tel: 0 212 412 17 00 Sertifika No: 44452

4 zafer ŞUBAT 2020

08

**Tabiattan ilham
alınan tasarımlar
Biyomimetik**

Prof. Dr. Fatih Satıl

12

**Sevgi muhabatına
dünyada yer açmaktır
Prof. Dr. Kemal Sayar**

15

**Affetmek
Hazırlayan:Yüksel Karahan**

06

Satır/Arası

içindekiler

16

Ebedî saadet diyarı
Cennet
Cüneyt Suâvi

18

Unuttuklarımız ve
hayata yansımaları
Ayten Yadiğâr

20

Prof. Dr. Fatih Satıl
hocamızla şifalı bitkileri
konuştuk
Röportaj: Aslinur Bahar

22

Hayatın matematiğini
öğrenmek
Prof. Dr. Nevzat Tarhan

24

Şefkat, ah şefkat!..
Mehmet Paksu

26

Duha:
Sessizliğin kalbi
Senai Demirci

28

Kur'an ayeti ve
insan hakları
Ümit Şimşek

30

Martı sesi,
ezan ve rüzgar
Selim Gündüzalp

32

Doğal seleksiyon
deyince
Nihal Balcı

35

Kardan adam
Özkan Öze

36

Rastlantı öyle mi?
Ömer Sevinçgül

38

Kuyruklar, yüzgeçler
ve pullar
Tarık Uslu

42

Küfür neden
en büyük zulümdür?
Prof. Dr. Alaaddin Başar

44

Saldırganlık geni
Adem Tatlı

46

Diyâr-ı kalp
İ. Erdinç Şumnu

48

Fotoblog
Nur Sena

50

Hayret ki ne hayret!
Doç. Dr. Rasim Soylu

54

İmanımızı niçin
tazelemeliyiz?
Yusuf Yalçın

56

Yâ Vedûd
Elif Nisa

25

Hasan
Cemal

52

Sayıllı sözler

58

DÜŞÜNCELER

60

hal çizgisi
OSMAN
SUROĞLU

Satır/Arası

Mark Twain, babasının

anlayışsızlığından

şikayet eden bir gence yazdığı mektubunda şöyle diyordu:

"Sabırlı ol! Ben on dört yaşındayken, babam tahammül edilemeyecek kadar anlayışsızdı. Fakat yirmi bir yaşıma gelince, babamın

yedi yıl içinde

ne kadar çok şey öğrendiğini görerek şaştım."

”

Kendisini her şeyin merkezi olarak gören ve böylece iyi eğitim verdiğini düşünenlerin aksine Thomas J. Carruthers diyor ki:

"İyi bir öğretmen,

kendisini
yavaş yavaş
gereksiz
yapabilen

öğretmendir."

Bir öğrenci, ancak kendine yeter hale geldiğinde eğitimi bir insan olmuştur.

Necip Fazıl Kısakürek

“Söndürün
lambaları
uzaklara
gideyim”

Nurdan bir şehir gibi ruhumu seyredeyim
derken kendini bulmak isteyen insana da

rehberlik

yapıyor. Medeniyetin titrek ışıkları geceyi
gündüze çevirdi fakat, insanları da

pek çok
karanlığın

içinde bıraktı...

Mücahit Bilici, daha anlamlı bir hayatın ölümü hatırlamaktan geçtiğini vurguluyor:
“Nedense ölüm hep başkasının ölümü olarak bize ulaşır.

Sahiplenmeyiz.

Kendi ölümümüz, hayatımızın en kesin gerçeği olmasına rağmen yolumuz o gerçekle kesişmesin diye yolu uzatır, lezzetleri acılaştıran bu hakikati zihnimize gelmeyecek sürgünde tutarız. Hâlbuki Kur’an “muhakkak ki sen de öleceksin” diyor. “Evet, hiç hayâle, faraza lüzum kalmadan her insan bu kısa ömür ağacının başındaki tek meyvesi olan kendi cenazesine bakabilir.”

“Kahir ekseriyetimiz ölüm gerçeğinin üstünü

zamansal uzaklık battaniyesiyle

örter ve ölümü öteleyerek yaşarız. Bu konfor arayan gaflet, otantik olmayan bir hayata bizi mahkûm eder. Ölümle yüzleşme cesareti göstermediğimiz ölçüde, çok basit şeylerin korkusu yahut tutkusu ile geçen taklidi bir hayat yaşarız. Ölümle yüzleşme gerçekleştiğinde ise kişi özgürleşir.”

TABIATTAN İLHAM ALINAN TASARIMLAR: “BIYOMİMETİK”

PROF. DR. FATİH SATIL

TARİH boyunca tabiat-
taki birçok varlık insa-
noğlu için bir ilham
kaynağı olmuştur.

Bugüne kadar yaptığı pek çok
teknolojik tasarımda tabiattaki
varlıkları taklit etmiştir.

19. yüzyılda doğanın tak-
lidi sadece estetik açıdan yani
sanat alanında uygulanıyordu.
Dönemin ressam ve mimar-
ları doğadaki güzelliklerden
etkilenmiş, yaptıkları eserlerde
bu yapıların dış görünüşlerini
örnek almışlardı. Ama doğada-
ki tasarımların taklidinin insan-
lar için fayda sağlayacağının
anlaşılması, ancak tabiattaki
mekanizmaların moleküler ve
mikro seviyede incelenmesiyle
başlamıştır. **Çünkü doğadaki
kusursuz düzen, detaya inil-
dikçe daha da şaşırtıcı bir
boyut kazanmaktadır.**

1 940'LARDA İsviçreli bir
mühendis olan George
de Mestral, köpeği ile
birlikte yürürken bir bitkinin
köpeğine ve kendi pantolo-
nuna yapıştığını fark eder. Bu
bitkiyi kıyafetlerden ve köpe-
đin üzerinden ayırmanın hiç
de kolay olmadığını görünce
George'nin aklına bir fikir
gelir ve bunu giyim endüst-

risinde kullanmaya karar
verir. Sonuçta, halk arasında
“**Dulavrat Otu**” olarak bilinen
ve “**pıtrak**”a benzeyen bir
bitkiden alınan ilhamla bugün
giyim endüstrisinde çokça kul-
lanılan yerel dilde “**cırt cırtlı
bant**” dediğimiz Velcro Bandı
geliştirildi.

Bu hikâyede olduğu gibi,
insanoğlu karşılaştığı prob-
lemleri çözmede tabiatı ilham
kaynağı olarak görmüş ve

yaptığı birçok buluşta tabiatı
taklit etmiştir. İşte tabiattaki
modelleri inceleyip, sonra da
bunlardaki tasarımları taklit
ederek veya bunlardan ilham
alarak insanların problemlerine
çözüm getirmeyi amaçlayan
bilim dalına **Biyomimetik**
denir. Günümüzde bu bilim,
teknoloji, sanat, mimari, yapay
zekâ, nanoteknoloji, robotik,
endüstri, askeri araştırmalar,
ulaşım gibi alanlarda kullanı-
lmaktadır.

Tabiatta İnsanoğluna İlham Kaynağı Olacak Birçok Örnek Vardır

DÜZ DUVARA TIRMANAN GEKO'LAR

GEKO kertenkelesinin ayaklarında başka hiçbir canlıda bulunmayan çok güçlü bir yapışma sistemi vardır. Gekonun bu mucizevi yapışma sistemi hiçbir kimya-

sal içermez. Bu hayvanın ayaklarında vantuz benzeri bir yapı da mevcut değildir. Peki nedir bu hayvanı düz duvarda tutabilen sır? Bu sürüngenin ayak yapısı üstün bir mühendislik örneği olarak tırmanmaya özel yaratılmıştır. Gekonun ayaklarının altında çok sayıda mikroskobik tüycük vardır. Gekonun tek bir ayağında yaklaşık **2 milyon** kalın tüy vardır. Bu kalın tüylerin her biri bir ağacın dallara ayrılması gibi, çok daha minik **1000 tane** tüycüğe ayrılır. Böylece Gekonun ayağındaki tüycüklerin sayısı **2 milyara** ulaşır. Bu tüycükler kertenkelenin bastığı

yüzeyle hiçbir boşluk bırakmayan bir temas sağlar. Böylece Gekonun ayağıyla yüzey arasındaki temas o kadar yakın olur ki, ortaya moleküler bir çekim kuvveti çıkar. Uzmanlar bir Gekonun tam **120 kilogram** yapışma kuvveti oluşturduğunu hesaplamışlardır. Bu kuvvet Gekonun kendi ağırlığının tam **1200 katına** eşittir. İşte Geko kertenkelesinin bu ayak yapısı, ayakkabı firmalarının dağcı ayakkabısı geliştirmesine ilham kaynağı olmuştur.

NİLÜFER BİTKİSİNİN OTOMATİK TEMİZLENME YÖNTEMİ

LOTUS (NİLÜFER) bitkisinin çamurlu ortamlarda yetiştiği halde temiz ve berrak oluşu Bonn Üniversitesi'nden Dr. Wilhelm Barthlott'un dikkatini çekti. Dr. Barthlott, *Nilüfer* bitkisinin yaprakları üzerinde yapmış olduğu çalışmalar sonucunda, pürüzlü yüzeylere sahip yaprakların

TABIATTAKİ TÜM BU MÜKEMMEL TASARIMLAR ÂLEMLER RABBİNİN İSİMLERİNİN VE SANATININ YERYÜZÜNDEKİ TECELLİLERİDİR

YERYÜZÜNDE varlıklarda gördüğümüz tasarımlar, en az malzeme ve enerji ile en fazla verime sahip olmaları, kendilerini onarabilecek özellikte yaratılmaları, geri-dönüşümlü ve doğadostu olmaları, estetik oldukları kadar dayanıklı ve uzun ömürlü olmaları bakımından biz insanoğlunun dikkatini çekmektedir. Bugün görmekteyiz ki gelişen teknoloji, yaratılış mucizelerini tek tek keşfetmekte ve “biyomimetik” biliminde olduğu gibi canlılardaki olağanüstü tasarımları örnek alarak insanlığın hizmetine vermektedir.

Biyomimetik, bugün evrim teorisini savunan bilim adamlarını da kara kara düşündürmektedir. Çünkü, evrim basamağının en gelişmiş canlısı olarak kabul ettikleri insanın sözde kendinden daha ilkel olması gereken canlıları taklit etmeye çalışması, onlardan ilham alması evrimciler açısından kabul edilemesi sıkıntılı bir durumdur. ☹

KÖPEKBALIĞI DERİSİ, YÜZME MAYOLARINDA OLDUĞU KADAR, OTOMOBİL VE TIP ALANINDA DA İLHAM KAYNAĞI

KÖPEKBALIĞI derileri sürtünmeyi azaltma özelliğindedir. Bu teknoloji

ile üretilen mayolar yüzücülere daha hızlı yüzme imkânı sağlıyor. Ayrıca bu özellik otomobil sanayiinde kullanılarak daha az sürtünme ile daha iyi performans sağlanıyor.

TÜM bu tasarımlara ek olarak son yıllarda Galapagos köpekbalığı derisinin doğal olarak antimikrobiyal özellikte olduğu anlaşıldı. Yapılan mikroskopik incelemeler gösterdi ki, deri üzerindeki bu girinti ve çıkıntılar mikroorganizmaların deriye tutunmasını engelliyordu. Bu keşif sonrasında şimdi tıp dünyası yapay köpek balığı derisi olarak geliştirdiği ürünleri, hastanelerde en çok dokunulan kapı kolları, merdiven tutanakları, yatak kenarları gibi yüzeylerde kullanmayı planlıyor.

KIŞ NASIL OLACAK?

HAZIRLAYAN: AHMET ZAFER

KANADA'YA yerleşen beyaz adam, kışın soğuk olabileceğini düşündüğünden, etraftaki ormandan biraz odun toplayıp evinin yanına istiflemiş.

Şehre inmekte olan bir Kızılderiliyi görünce seslenip sormuş: "Bu kış nasıl olacak?"

Yerli etrafa bakarak, "Soğuk olacak... Soğuk..." demiş.

Adam paniklemiş; başlamış yeni odunlar toplayıp dizmeye. Derken, birkaç gün sonra başka bir yerliyi görmüş ve ona da sormuş: "Selâm! Bu kış nasıl geçecek sence?" Yerli şöyle bir bakmış etrafa, "Çok soğuk olacak... Çok soğuk..."

Adam iyice paniğe kapılmış. Yeniden odun istiflemeye koyulmuş. Evinin etrafına epeyce odun kesip yığmış.

Sonra yine bir yerliyi durdurmuş ve aynı soruyu sormuş: "Selâm! Bu kış nasıl geçecek sence?"

O Yerli de şöyle bir bakmış etrafına, "Bir felâket olacak... Bir felâket..." demiş.

Beyaz adam çılgınca odun istiflemeye devam etmiş; ama içine de şüphe düşmüş; "Nasıl tahmin ediyorlar, neden tahminleri gitgide daha kötü oluyor?" diye düşünmeye başlamış. Ve bir Yerli'ye sormuş: "Peki nasıl anlıyorsunuz ne kadar soğuk olacağını?"

Yerli cevap vermiş: "Beyaz adam ne zaman çok odun istiflemek, o kış o kadar çok soğuk geçmek..." ❄️

SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

SEVGİ, MUHATABINA DÜNYADA YER AÇMAKTIR

PROF. DR. KEMAL SAYAR

BÜTÜN dünya parçalara ayrılır ve öylece bakarsınız. Sesinizi iştirip de size dönecek bir yüz, ihtilaç zamanlarınızda ruhunuza bakım yapacak bir dost, aynı hatıraların şöminesinde ısınacağımız hiç kimse kalmamıştır.

Nihai bir yoksulluk halidir bu. Günümüzde yalnızlık, artık 'yeni yoksulluk'tur. İyi beslenmiş insanların açlığı. Çağımızın ruhsal sorunlarını geriye doğru sardığımızda, yeme bozukluklarından alkolizme, depresyondan intihara dek yalnızlığın ayak izlerini bulacağız. Modern insanın refah ve yaşama standardı yükseliyor da olsa, içinde iyileşmeyen bir boşluk var. Dışarıdaki hayat o kadar büyük bir hızla akıyor ki insanlar kendilerini tuhaf ve tanınmaz bir dünyada buluyor. Sadece dünün ülkesinde yaşayan ve karşılaştığı yeni manzaradan şaşkına dönmüş

yabancılar haline geliyor. Dünün haritası bugün yol göstermiyor. Dün evinde olan, bugün gurbette.

GELENEKSEL antropolojiler insanı dikey ve yatay hayatlara sahip bir varlık olarak resmeder. İslam'da bu iki eksen, namazdaki secde ve kıyam halleriyle simgeleşir. İnsan hem abd/kul, hem de halife/elçidir. Yalnızlık da bu iki eksenle gerçekleşir: Dostumuz insanlardan uzaklaşmak yahut dikey boyuttan mahrumiyet, yani anlamsız bir evrende anlamsız bir hayat sürerek, varoluşsal/manevi yalnızlığın boşluğunda amaçsız gezinmek.

YALNIZLIK, modern dünyanın bir salgını. Yalnızlık ve sosyal yabancılaşma insan için ağır bir yük. Başka insanlarla anlamlı bir bağ kuramadığımızda hem beden hem de ruh olarak ölüyoruz. Başka insanlarla bağ kurabilmek,

hem bizi kendi bencil heveslerimiz ve süfli arzularımızın ötesine taşıyor hem de daha geniş toplumun menfaatlerini görmeye/gözetmeye başlıyoruz. Sosyal bağlarımızın derecesi bizim sağlık ve mutluluğumuzu artırdığı gibi, bizimle irtibata geçen insanları da olumlu yönde etkiliyor. İnsan olarak birbirimize muhtacız. Uzaklığın şifası yakınlık, yalnızlığın şifası da birbirimize yurt ve sığınak olabilmemizde. Ama önce aşına olmak gerek.

Aşinalık gerçeklik duygumuza istikrar kazandırır. Aşinalığı yitirmek dünyadan

varoluşsal anlamda kovulmaktadır. İçinde yaşadığımız çevreye aşinalığımız azaldığında varoluşsal endişe sökün eder: Artık dünyada evde değildir. Bugün insanlarda gördüğümüz o umutsuzca arayış, bir psikolojik ev arayışından başka bir şey değil. İçsel vatansızlık hissini iyileştirmek istiyoruz. Ruhumuzu demirleyecek bir liman, orada olmakla varoluşun ağır yükünden bizi azat edecek bir emniyet hissi arıyoruz. Sosyal alanın zayıflaması, varoluşsal yalnızlığı insani ilişkilerle gidermeyi zorlaştırıyor. Sosyal yabancılaşmadan kaynaklanan güvensizlik, yalnızlığı katmerlendiriyor. İnsan Allah'ı duymuyor, ailenin fertleri birbirini duymuyor, hatta insan kendi varlığına bile yabancılaşıyor. Yalnızlık, varlığın tam kalbinde ağrıyan bir boşluk. Sevmek ve sevilme istiyoruz, en azından bir insan tarafından bütünüyle kabullenilmek ve bilinmek istiyoruz.

MANEVİ yalnızlık, içimizde başka insanlarla dolduramayacağımız bir boşluk. Fromm, "İnsan olarak en büyük sorununuz aslında bize bağışlanan en büyük hediyedir" demişti: Varoluşumuza dair farkındalık. "Kendinin farkında olan hayat"larız biz. Ayrı bir varlık olduğumuzu fark etmekle, ayrılık ve varoluşsal yalnızlığımızın da farkına varırız. Sevginin ilk vazifesi dinlemektir. Sevgi, muhatabına dünyada yer açmaktır.

Bir de etik yalnızlık var, siz acıyla haykırırken dünyanın sizi duymaması, sizi onca acının içinde işitilmemiş, anla-

şılmamış ve el uzatılmamış bir biçimde yalnız bırakması. Etik yalnızlık, bize insan vicdanına dair ıstıraplı sorular sordurur.

MODERN benlik, kaderini pazar güçlerinin belirlediği bir benlik, sosyal alandaki güçlerin değil. Herhangi bir istikrarlı öze yaslanmayan, hazırda bulunduğu kimlik parçalarını alıp kuşanan bir sosyal bukalemun. Başarı, gerçek benliğimizden kaçabilme yeteneğimizle ölçülür. Mevcut durum ve şartlardan en fazla gücü devşirmeye ayarlı bir benliktir bu. Eyyamcı ve pragmatik benlik, gerçek benliği o kadar derinlere iter ki, halisane ve sahici bir hayat yaşamıyor olmak artık utanç uyandırmaz. Kişi reklamcılığın canlı bir egzersizi halini alırken sağlam karakter değer kaybeder. Hayat, kişinin değişen iştahlarını karşılayacak bir dizi seçimin kaleydoskopuna döner. Eşler, inançlar, işler ve evler hızla değişir. Modern dünya gibi bukalemun benlikler de bağısız, tahmin edilemez ve seyyaldir. Kısa vadeli ittifaklar olabilirse de benlik yeri geldiğinde bunları geride bırakır ve yeni bir dizi talebe yelken açar.

Modernite bir ruhsal sürgün. Dünya artık aşinası olduğumuz bir yer değil. Hakikat ve

kesinliğin hüküm sürdüğü bir dünyada değiliz. Ruhumuzu demirleyebildiğimiz bir yer olmadığı için de yalnızız ve kendi içimize bile söz geçiremiyoruz. Ahlaki bireycilik, kişisel çıkarlarımıza hizmet eden ahlaki plasebolara yöneliyor bizi. Sosyal bilincin kaybolduğu bir dünyada neyi ahlaksızlık saydığımız giderek belirsizleşiyor. Kendi arzularımıza göre yonttuğumuz ahlaki emirler ediniyoruz. Eğer sosyal olarak uygun görülen bir ahlak yoksa, kendimize iyi davranmak, ahlaklı olmamıza yetiyor. Ahlaki açıdan anlamlı ilişkilerin de yıkıma uğramasıyla pekişiyor bu durum. Dostluklar giderek simgesel hale geliyor, dostluk dediğimiz şey de izlenim yönetme stratejisine dönüşüyor. Kişisel mutluluğa hemen şimdi ulaşmaya hakkımız olduğu düşüncesiyle her şeye aynı anda sahip olmak istiyoruz.

YALNIZLIK, bizi bilen veya bize ihtimam gösteren birinin olmadığı dehşettir. Modern dünyada pek çok insan sosyal medya aracılığıyla bu tanınma ve bilinme arzularını doyurmak istiyor. Teşhircilik boyutuna varan bir gösteri marifetiyle, hayatlarımızı kamusal alana açıyor ve acılarımızı, hastalıklarımızı, yediklerimizi/giydiklerimizi paylaşmak istiyoruz. Yaptığımız ve yapmayı ümit ettiğimiz eylemlerde bir değer ve gerçeklik bulamadığımızda anlamsızlık ve can sıkıntısı sökün ediyor. Yoğun bir can sıkıntısı halinde ruhun ölümü gerçekleşiyor. Etrafınıza bir bakın, yaşayan ölümler her yerde. Ruhu yaşatmak için, safaları sıkılaştırılm. ☹

Bilginiz
Olsun

“DİDEROT ETKİSİ”

HAZIRLAYAN: AYŞE ZEHRA

18. YÜZYIL düşünürlerinden Fransız yazar ve filozof Denis Diderot'un borç içinde olduğunu duyan Rus İmparatoriçesi Büyük Katerina, Diderot'un kütüphanesini satın alıp 25 yıllık maaşını da peşin ödeyerek onu zor durumdan kurtarır.

Maddi durumu düzelen Diderot'a bir arkadaşı çok şık bir kadife sabahlık hediye eder. Giydiği yeni sabahlığın verdiği keyifle çalışma masasına oturan Diderot bu eski masanın yeni ve gösterişli sabahlığına hiç uymadığını düşünür. Aldığı yüklü miktar paranın verdiği rahatlıkla yeni bir çalışma masası alır. Ancak bu kez yerdeki eski halıyı sabahlığına ve masasına yakıştıramaz.

Ve yeni bir halı alır.

Bu şekilde eski resimlerini, koltuğunu, sandalyelerini derken evindeki her şeyi tamamen yeniler... Derken bütün parası biter ve üstelik yine borçlanır.

Artık aklı başına gelmiştir. Oturur ve kendisini nasıl bir tüketim çılgınlığına kaptırdığını anlattığı "Eski Sabahlığım İçin Pişmanlık" isimli yazısını yazar.

...

BİLİNÇLİ bir düşüncesiyle yapılmayan alışverişten ve ihtiyaç olmadığı halde alınan şeyleri konu alan bu tüketim sarmalından bahseden ilk kişi olduğu için anlattığı kavrama "Diderot Etkisi" denilmiştir.

Ve Diderot yazısında şöyle der:

"Eski sabahlığımın efendisi idim, yeni sabahlığımın kölesi oldum." 📌

AFFETMEK

HAZIRLAYAN:
YÜKSEL KARAHAAN

O GÜN camide insanları ve hatta düşmanlarını bile affetmek üzerine bir sohbet yapılıyordu. Hoca sohbetin sonunda oradakilere sordu:

“Şimdi aranızdan kimler düşmanlarını affetti ve onlarla barışacak?”

Cemaatin yarıdan fazlası elini kaldırdı.

Bu sonuçtan tatmin olmayan hoca sorusunu yineledi.

Bu kez en öndeki ihtiyar amca hariç tüm cemaat ellerini kaldırdı.

Hoca sordu “Necati amca hayırdır; düşmanlarınızı affetmek size zor mu geliyor?”

Yaşlı amca titrek sesiyle ve sevimli haliyle “Düşmanım yok ki!” diye cevap verdi.

Cemaatten uğultular yükseldi, herkes gıpta ile bakıyordu Necati amcaya.

“Ooo!” dedi hoca, “Bu gerçekten çok güzel bir şey! Kaç yaşındasınız?”

“108!”

Hoca, herkesin şaşkınlıkla baktığı yaşlı amcaya bir soru daha sordu:

“Necati amca lütfen bizlere bu işin sırrını söyler misiniz? Nasıl olur da 108 yıl yaşayan birisinin hiç düşmanı olmaz?”

Necati amca bu soru üzerine ciddileşti ve kaşlarını da çatarak şöyle cevapladı:

“Hıh.. Hepsini ölüp gittiler.” ☹️

EBEDÎ SAADET DİYARI: CENNET

CÜNEYD SUAVİ

CENNET, iman sahipleri için 'ebedî bir saadet' diyarıdır.

Allah, Kuran-ı Kerim'de cennetin güzelliğini genellikle cehennemle kıyaslayıp anlatır. Zaten bu özellik bütün Kuran'da vardır. O muhteşem güzellikler böylelikle daha iyi anlaşılırken, Peygamber Efendimiz de ümmetinin bu konuda merak ettiği sorulara cevap verir.

Cennet şu anda mevcut ve yaratılmış hâldedir. Zaten Yüce Rabbimiz de o kıymetli Resulünün miraç yolculuğundan bahsederken, 'Cennet-ül Me'vâ' adıyla yarattığı cennetinin 'Sidre-i Münthehâ'nın yanında olduğunu haber vermiştir. (Necm Suresi 14-15)

Sidre 7. gökte, arşın sağın-

da bulunan muhteşem bir ağaçtır. (Kastalânî, Mevâhibu'l-ledünniyye. c.2, s.33) Ve cennet nehirleri onun altından çıkmaktadır. (Muhammed, 47/15) Burası Peygamber Efendimiz dışında, yeryüzünden semaya çıkacak olan mahlûkatın ulaşabileceği en son noktadır. (Müslim, c.1, s.157) Ve o kadar güzeldir ki, Allah'ın yarattığı tüm canlılar, (ister melek, ister peygamber olsun) o güzelliği tarif etmekten acizdir. (Müslim, c.1, s.146)

PEYGAMBER Efendimiz, o mübarek yolculukta Rabbimizin rüyetine mazhar olduktan sonra, Cebrail aleyhisselamin öncülüğü ile o cenneti gezmiştir. (Buharî, Sahih. c.2, s.93; Müslim, c.1 s.149)

Allah Resulü, miraçtan

döndükten sonra cennetin güzelliğini ümmetine anlatmış ve o cennete ulaşmanın çeşitli formüllerini, bizzat kendi hayatıyla yaşayıp göstermiştir.

YOK MU CENNETE KOŞAN?

ÜSAME b. Zeyd Hazretleri anlatıyor:

"Peygamber Efendimizle birlikte otururken, bizlere dönerek şöyle buyurdu:

'Paçalarını sıvayıp cennete koşan yok mu? Bunun için kimsenin önünde bir engel yoktur. Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki, cennet parlayan bir nur, her tarafa yayılan harika bir koku, göz alıcı saraylar, devamlı akan sular, olgunlaşmış meyveler, güzel ve temiz eşler, sayılamayacak kadar muhteşem süsler, hiç bozulmadan devam eden güzellikler ve heybetli saraylardaki harikalardır.'

Oradaki sahabiler hemen atılıp:

'Yâ Resulallah! Biz oraya koşanlardan olacağız.' dediler.

Peygamber Efendimiz. (sav) 'İnşallah deyin!' buyurup önce cihattan bahsetti. Sonra da bizleri cihada teşvik etti." (İbni Mace, Hadis no: 4332)

...

Peygamberimiz, miraç yolculuğunu anlatırken:

"Ben Rabbimi gördüm!" buyuruyordu. Kendisine bir noktaya kadar eşlik eden Cebrail için ise:

"Cebrail beni, kanatları üzerinde Sidretül-Münteha'ya kadar yükseltti. Fakat bunu yaparken, Allah korkusu ve saygısından dolayı, eskimiş deve çuluna döndü." diyordu. (Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve. c.2, s.369)

ALLAH Resulü, cennetin güzelliğini daha sonra sahabilere anlatırken, cennet köşklerinin inci, yakut ve zebrecet gibi en değerli cevherlerden yapıldığını (İbn Esir, c.2, s.55), hepsinin su kenarında yer aldığını, (Buhari, Sahih. c.6, s.92), toprağın bile misk gibi koktuğunu ifade buyurmuştu. (Buharî, Sahih. c.1, s.93)

Yine Allah Resulü, inanılmaz güzellikte bir pınarın kenarında (pınar boyunca yer alan) köşkler görmüştü. İki Cihan Güneşi:

"Bunlar inciden yapılan kubbeli köşklerdi" buyuruyordu. (Buharî, Sahih. c.1, s.92)

Peygamberimiz: "Yâ Cebrail! Bu pınar nedir?" diye sorduğunda, Hz. Cebrail ona müjde verecek:

"Yâ Resulallah! Gördüğünüz bu pınar, Yüce Allah tarafından sana ve ümmetine ihsan edilecek Kevser Pınarıdır." cevabını vermişti. (Buharî, Sahih. c.6, s.92)

Peygamber Efendimiz o pınarı anlatırken: "Bu su baldan tatlı, sütten beyazdır. Pınarın dibinde görülen çakıllar da, inci veya yakut gibi taşlardır." buyurmuştu. (Tirmizî, c.5, s.450, Taberî, c.2, s.211)

...

ZATEN Allah Resulü, Veda Haccında da Kevser Irmağından bahsederek şunları söylemişti:

"Şunu unutmayın ki; gerçek hayat âhîret hayatıdır. Allah'a kulluk edin! Beş vakit namaz kılın! Ramazan orucunu bırakmayın! Beytullah'ı haccedin! Zekâtı da gönlünüzden koparak verin!

Bunları yaparsanız, Allah'ın cennetine girersiniz!

Ben sizleri cennet havuzunun başında, Kevser Pınarının yanında bekliyorum!

Fazla günah işleyip de benim yüzümü sakın kara çıkarmayın!" ☞

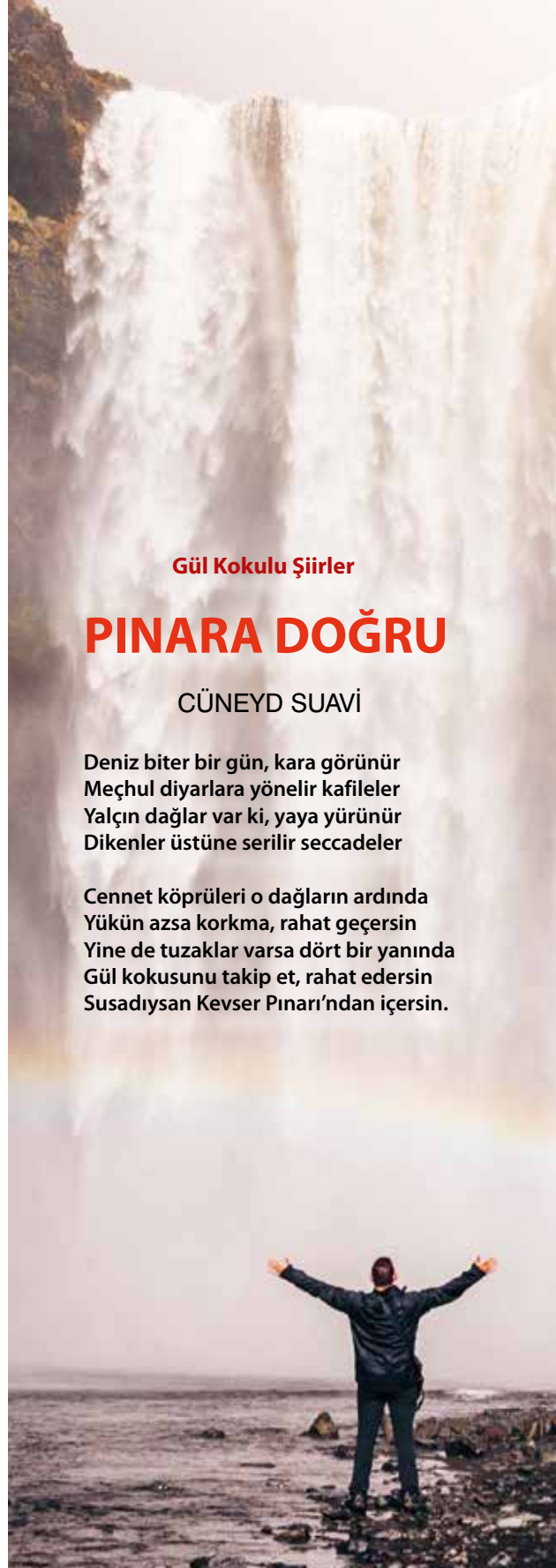
Gül Kokulu Şiirler

PINARA DOĞRU

CÜNEYD SUAVİ

**Deniz biter bir gün, kara görünür
Meçhul diyarlara yönelir kafileler
Yalçın dağlar var ki, yaya yürünür
Dikenler üstüne serilir seccadeler**

**Cennet köprüleri o dağların ardında
Yükün azsa korkma, rahat geçersin
Yine de tuzaklar varsa dört bir yanında
Gül kokusunu takip et, rahat edersin
Susadıysan Kevser Pınarı'ndan içersin.**

UNUTTUKLARIMIZ VE HAYATA YANSIMALARI

AYTEN YADİGÂR

“Hafıza-i beşer nisyan ile maluldür.”

NELERİ unuttuk ve bu bize nelere mal oldu farkında mıyız? Huzurda olduğumuzu unuttuğumuz içindir, bunca huzursuzluğumuz.

Bir’i razı etmeyi unuttuğumuzdandır, onları-yüzleri razı etmeye çalışmamız ve kimseye yaranamadan ömür tüketişlerimiz.

Mutluluğun bir varış noktası değil, bir yolculuk olduğunu unuttuğumuzdandır, arayışlarımızın bir türlü bitmemesi ve yolculuğun tadını çıkaramayıpımız. Elde kalan gönül yorgunluğu...

Bereketi unuttuğumuz içindir, ihtiyacımızın çokluk, çok kazanmak, biriktirmek olduğunu sanmamız ve dahi hayatımıza gerekli gereksiz doldurduğumuz kalabalıkların yığınların altında kalmamız.

Varoluşsal değerimizi, Yaratıcı’nın nazarında biricikliğimizi unuttuğumuzdandır, kendimizle kavgalı duruma düşmemiz ve baki olanın

yanında bir kıymet-i harbiyesi olmayan fani ölçülerle değerlendirilmeye çalışmamız.

VAROLUŞSAL güveni unuttuğumuzdandır, yarınlar için bunca kaygı endişe stres yüklenmemiz, sınırlı gücümüz ve kabiliyetlerimizle geleceği sağlama alma çabalarımız. Bizi aşan konularda Aşkın Olan’a sığınmaktan adeta imtina etmemiz ve nefsimize zulmeder hale gelmemiz.

Hikmeti unuttuğumuzdandır, bugün başımıza gelen istenmeyen durumlar ve olumsuzluklar nedeniyle hayıf-

lanmamız çok çabuk yıkıma uğramamız. Geleceğimiz veya en nihayetinde ahiretimiz için bugün yaşananlara hikmet nazarıyla bakamayışımız, anı kaçırmamız, yaşama sevincimizi törpülememiz.

ŞU FANİ dünyanın bir imtihan meydanı, sabrın da en önemli aزیğimiz olduğunu unuttuğumuzdandır, hep mutlu olmayı, hayatın hep bizim istediğimiz gibi akmasını istememiz. Böyle olmayınca hayal kırıklıkları, travmalar, psikolojik sorunlar, depresyon ilaçları.

Şükretmeyi unuttuğumuzdandır, elimizdekilerin kıymetini bilmememiz, gözümüzü başkalarının sahip olduklarından alamayıp sürekli iç geçirmemiz. Bunca varlık içinde gitmeyen gönül darlığımız.

HAYATIN sahibini unuttuğumuzdandır, hayatın içinde olup bitenleri çekip çevirenin biz olduğunu zannetmemiz. Fazlaca yüklenmemiz kendimize ya da hak ettiğinden fazla anlam yüklememiz fani bedenlerimize, aklımıza, duyularımıza.

Gerçekleştirilecek bir proje olarak kodladığımız hayatın içinde sadece sebepler dairesinde hareket edebileceğimizi, sonrasında bize düşenin Allah'a tevekkül etmek olduğunu unuttularımız, haliyle başarı veya başarısızlığı kendimize mal etmemiz. Ya ayaklarımızın yerden kesilmesi ya en diplere gömmemiz kendimizi.

EMANETÇİ olduğumuzu unuttuğumuzdandır, mülk sahibi olduğumuz yanılgısına kapılmamız ve kazanmalarımızda kaybedişlerimizde nefsimize hak ettiğinden fazla rol biçmelerimiz. Emanetçilerin birer birer dünyadan göçtüğünü, üzerinde fırtınalar koparılan dünyalıkların geride kaldığına şahit olmamıza rağmen ders almayışımız.

Fitratı ve Sünnetullahı; başka bir deyişle insanın yaratılıştan sahip olduğu fiziki özellikler, huy, tabiat ve Allah'ın yarattıkları için koymuş olduğu kuralları unuttuğumuzdandır, hayatın kendi akışı içinde "normal seyirler" olarak değerlendirilmesi gereken hamilelik,

çocukluk, gençlik, annelik, babalık ve yaşlılığı "sorun odaklı yaş dönemleri" olarak yorumlamamız. Bu dönemlerde yaşanan sorunların profesyonel yardım almadan geçilemeyeceğini zannetmemiz.

İNSANIN insana şifa olduğunu unuttuğumuzdandır, bir zamanlar eleştirdiğimiz "insan insanın kurdudur" felsefesine teslim oluşumuz. Hız ve haz çağında kendi koşturmamıza kapılıp gittiğimizden ve en yakınlarımızla bile insan insana temas-iletişim-paylaşım imkânı bulamadığımızdan koçlara, profesyonellere başvurmak zorunda kalışlarımız. Sosyal dayanışmanın, kardeşlik duygusunun ve "biz" olma bilincinin zayıflaması gittikçe...

İnsanın muhterem, tüm varlığın ihtirama layık olduğunu unuttuğumuzdandır,

milyarlarca insanın yaşadığı gezegenimizde her geçen gün artan insanlık dışı manzaralara tanık oluşumuz.

DURUP düşündüğümüzde bu unuttularımızın bize ne kadar pahalıya mal olduğunu daha iyi anlıyoruz. Denge bozulduysa, huzur kalmadıysa, amaçsız yığınlar haline geldiyse insanlar ve insanlık top yekûn kayıptaysa, bizim bir an önce unuttularımızı hatırlama seferberliğine girişmemiz gerekiyor. En çok da yeniden insan olmayı hatırlamaya ihtiyacımız var, insanı insan kılan değerlere sahip çıkmaya ve yaşatmaya... Ki yukarıda bahsettiğimiz üzücü ve endişe verici kayıplar tablosu değişsin, hayat güzelleşsin.

Eşiğinden henüz geçtiğimiz yeni yıl bunun için neden bir milat olmasın?

PROF. DR. FATİH SATIL HOCAMIZLA ŞIFALI BİTKİLERİ KONUŞTUK

RÖPORTAJ: ASLINUR BAHAR

Tabiatın bir özelliği de adeta bir eczane gibi yaratılmasıdır. Öyle ki, tabiat eczanesinden her derdimiz için yaratılmış şifalı bitkiler bulunabilir. En çok da havalar soğuduğunda, bağışıklık sistemimizin korunmasında, soğuk kış günlerinde aklımıza gelir bu bitkiler. Acaba bu tıbbi bitkilerden beklediğimiz faydaları alabilmemiz için nelere dikkat etmemiz gerekir? Bu konularda bizi aydınlatması için yazarımız Prof. Dr. Fatih Satıl Hocamızla bir söyleşi yaptık.

S. Hocam, pek çok bitki görüyoruz, bunlar şifalı mı değil mi nasıl anlarız? Bir bitkinin bizim için doğru bir bitki olduğunu nasıl biliriz?

ÖZELLİKLE tıbbi amaçlı kullanılan bitkiler eczaneden ya da bu konuda uzman olan kişilerden alınmalıdır. Öncelikle şifa amaçlı kullanacağımız bitkinin gerekli sertifikasyon ve denetleme süreçlerinden geçmiş olması gerekir. Çünkü bu aşamalardan geçen bitkiler uzmanlarca teşhis edilmiş ve onaylanmıştır. Bu bitkilerin özel ambalajlarda ve üzerinde ne olduğu belli olan ürünler olmasına da dikkat edilmelidir.

S. Şifalı bitki kullanımında dikkat etmemiz gereken şeyler nedir, kuralları var mıdır?

Bir bitkiden şifa görebilmek için, öncelikle rahatsızlığımız için tavsiye edilen doğru bitkinin kullanılması şarttır. Bundan başka kullanılacak bitki sağlıklı saklama koşullarında muhafaza edilmiş olması ve formülün doğru hazırlanması ve doğru şekilde ve dozda tüketilmesi lazımdır.

S. Şifalı bitkilerin özel saklama koşulları mı var? Onları kullanmadan önce nasıl muhafaza etmeliyiz?

TIBBİ bitkilerde saklama koşulları son derece önemlidir. Uygun olmayan şartlarda depolanan ya da nereden toplandığı bilinmeyen, açıkta satılan bitkiler sağlığınıza faydadan çok zarar verebilir. Nem, ısı ve ışık, tıbbi çayların içindeki etken maddeleri bozar. Dolayısıyla tıbbi bitkilerin rutubet almayan, ışık görmeyen, tercihen amber cam kavanozlarda ve serin ortamlarda muhafaza edilmesi gerekir. Güneş ışığından ve aşırı sıcak ortamlardan uzak koşullarda saklanan ürünler çok daha uzun süre dayandığı gibi tazelikliğini de daha uzun süre korur. Nemli ortamlarda ise ürünlerde aflatoksin üreyebilir ki, bu da kanserojen etkiye yol açar.

S. Şifalı bitkileri kullanmadan önce nasıl hazırlamalıyız?

HER bitki kürünün hazırlanma şekli farklıdır. Uygun olmayan şekilde hazırlanan bitkisel formüller yarardan çok zarar verebilir. Bit-

kilerin kimi demlenir, kimi kaynatılır, kimi ise soğuk su içinde bekletilir. Eğer sert dokulu odunsu bitkilerle çay hazırlıyorsa 15 dakika kaynatılır. Ama tarçın, zencefil gibi sert bitki kısımları uçucu bileşenler taşıyorsa kaynatılması önerilmez, çünkü etkili maddeler uçarak kaybolur. Ancak kullanacağımız bitki; nane, melisa ve papatya gibi otsu yapıda ise kaynatılmamalıdır.

Kullanılan bitkinin kuru ya da taze olması da formülü değiştirebilir. Şunu unutmayın, 1 ölçek kuru bitki, 3 ölçek taze bitkiye eşittir.

S. Şifalı bitki çaylarından günde ne kadar içmek gerekir; bir ölçüsü var değil mi?

Bitkisel ürünlerin doğru tüketilebilmesi için ilaç gibi, doktor ya da bu konuda uzman

eczacılar tarafından reçetelenmesi gereklidir. Bu konunun uzmanları, bitki çaylarının günde 2-4 fincandan daha fazla tüketilmemesini öneriyor.

S. Çeşitli bitkileri karıştırılarak hazırlanan kış çayları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tıbbi bitkiler, benzer veya tamamlayıcı özellikte etkin maddelere sahip olmadıkça veya aynı demleme yöntemlerine sahip değilse karıştırılması gerekir. Şifalı bitkilerde "nasıl olsa doğaldır, fazla alsam da zarar etmez" düşüncesi doğru değildir. Şifalı bitkilerdeki maddelerin de diğer bitkilerdeki maddelerle etkileşime girebileceği unutulmamalıdır.

BİTKİ çaylarının şifalı özelliklerinin yanında, yanlış ve bilinçsiz kullanıldığı takdirde birçok olumsuz yan etkileri de olabilmektedir. Bu nedenle, bitki çayları tüketilirken abartıya kaçılmamalıdır. Örneğin kabızlık gibi problemlerde sık kullanılan bitkilerden biri olan sinameki, vücuttaki suyun atılmasını hızlandırıcı etkiye sahiptir. Aşırı ve bilinçsiz sinameki kullanıldığı durumlarda besin öğelerinin emilimlerinde ve bağırsaklarda sıkıntılar yaşanabilir.

S. Tıbbi ilaçlarla birlikte şifalı bitkiler de kullanılabilir mi? Yan etkileri var mı?

Bir bitkisel ürünün üzerinde doğal olduğunu belirten bir etiketin bulunması onun güvenli olduğunu göstermez. Bitkisel ürünler de ilaç gibi doğru kullanılmadığında veya aşırı miktarlarda alındığında ciddi sağlık problemlerine neden olabilir. Bazı bitkisel ürünler, kullanılan ilaçlarla etkileşerek zararlı olabilmektedir.

Mesela, kullanılan diüretik çaylar (zayıflama ve form çayları) bağırsaklarda bulunan "mikrovillus" adı verilen tücüklerin kılınmasına ve düzleşmesine, dolayısıyla kabızlığa yol açmaktadır. Yine bazı bitkisel ürünler vücutta potasyum emilimini azaltabilir, bu durum kalp kaslarına olumsuz yönde etki eder ve sonuç kalp hastalığına kadar gidebilir. Bu gibi durumların önlenmesi açısından, ilaç kullananların ve kronik rahatsızlıkları olan kişilerin (şeker, prostat, saraepilepsi, kalp, hipertansiyon, karaciğer ve tiroid vb.) tedavi amaçlı bitki kullanmadan önce mutlaka bir uzmana danışarak hareket etmesi gerekir.

S. Hocam bitkilerin değişik faydalarının olduğunu, renklerinin, şekillerinin insanların menfaatine uygun şekilde yaratıldıklarını da görüyoruz. Eseri görüp de sahibini hatırlamamak vefasızlık olur. Yeryüzü sayfasını bu açıdan nasıl okuyabiliriz?

TABIATI da bir eczane gibi düşünmemiz lazım. Eskiden eczanelere 'eczahane' denilirdi. Bu eczanelerin raflarında yüzlerce kavanozlar ve içlerinde çeşitli bitkiler, maddeler (eczalar) bulunurdu. Siz doktora gittiğinizde verdiği reçetede ilaç olarak farklı maddelerin isimleri ve oranları yer alırdı. Bu reçeteyi alıp eczacıya götürdüğünüzde, eczacı farklı maddeleri belli ölçülerle birleştirip reçetede ilacı hazırlardı.

Risale-i Nur'da bir benzetme okumuştum; tabiatdaki her bir bitkiyi hatta her bir hayvanı, canlı bir ilaca benzetiyordu. Çok dikkatimi çekti. Çünkü yeryüzünde gördüğümüz bitkilerin ve canlıların beden-

leri de çok çeşitli maddelerin, gayet hassas ölçülerle bir araya getirilmesiyle yapılıyor. Yani tabiatı da çeşitli maddelerin depolandığı eski eczahaneler gibi düşünebiliriz...

NASIL Kİ hassas ölçülerle yapılmış bir ilaç eczacısını tanıtıyorsa, yeryüzü eczanesindeki bu bitki ve hayvan dediğimiz canlı terkipler, yani maddelerin bir araya getirilmesiyle yapılan bedenler, yani canlı ilaçlar da yeryüzünün eczacısını bizlere tanıtır. Yeryüzünde yaratılanlara bakarak, Onun sonsuz ilmini, iradesini ve kudretinin her şeye yettiğini bilir ve anlarız.

Bir düşünün her şeyi abur cubur yiyoruz; mesela yediğimiz şeylerdeki maddeler bedenimizde gitmesi gereken yerlere sevk ediliyor, ya o karışık maddelerden gözümüze zararlı olanlar gözümüze gelip birikse, halimiz ne olur... İşte yeryüzünde ve bedenimizde her an böyle bir rahmet ve koruma söz konusu. Allah esirgemese lezzet alarak yediğimiz bir gıda bedenimizde ilgisiz yerlere gidip zehir etkisi yapabilir...

Asıl hastalık bizi yaratan, yaşatan ve koruyan Rabbimizi bilmemek ve tanımamaktır. Bu hastalık ebedi hayatımızı tehlikeye atar. İman edip, Allah'a ve Resulüne itaat etmek ise sadece geçici dünya hayatımızı değil, ebedi hayatımızı da korur, sağlıklı kılar...

S. Çok teşekkür ediyorum hocam. Özellikle son sözleri-niz ilaç gibi geldi.

Ben teşekkür ederim. Zafer okuyucularına sağlık ve afiyetler dilerim. ☺

Hayatın Matematiğini Öğrenmek...

PROF. DR. NEVZAT TARHAN

HAYATIN matematiğini, fiziğini bilmeyenler hayat bilgisinde de zayıf düşer. Bu insanların ilişkilerinde ciddi problemler yaşanır. Mesela yıllarca evli insanlar birbirleriyle konuşmakta güçlük çeker, duygularını ifade edemezler. Böyle oldukları için de kızgınlık üzerinden kendilerini ifade ederler. Hayır, sevmiyor değiller; eşine, çocuklarına karşı sevgi de duyuyorlar. Ancak buna rağmen konuşmayı beceremez, dil üzerinden kendini anlatmaz; hep kızgın, hep sinirli olurlar.

İKİ ÇEŞİT ÖFKE HALİ VARDIR

Şüphesiz insanlar farklı kişiliktedirler. Kimileri eğitim de görseler, yapı olarak öfkeli olabilirler; sert bir form içinde yaşayıp giderler. Daha çok duygu olarak ortaya çıkarlar. Öfkeli kişiler, her şeye kızanlar böyle insanlardır. Fitri olarak öfkeliyse kişi buna göre davranmalı ama başta öyle değil sonradan bu hal görünmüşse ortada bir arıza var demektir. Arıza ise tedaviyi gerektirir. Fitri olan öfkeli hali çalışılabilir, belki asgariye indirilebilir.

DIŞARIDA BAŞKA EVDE BAŞKA OLANLAR

KİMİ insan dışarıda mülayimken evde serttir. Evdeki insanlara, eşine ve çocuklarına karşı sert davranırken, sokakta, içtimai hayatta herkese anlayışlı olur.

Bir şekilde şu unutulmalı: Kültür atlasımızda, erkek evin dışında, kadın da evin içinde reistir. Sert koca bir şekilde evin idaresini hanıma teslim etmeyi bilmelidir. Ev içi kimi uygulamalar, mesela evin tezyinatı konusunda hanıma karışmamalı.

Böyle iş bölümü gerçekleş-

tiğinde ev içi çatışmalar, dolayısıyla öfke hali de yaşanmaz.

HAYAT YENME VE YENİLME OYUNU DEĞİLDİR

EVET, insanların mizacı farklıdır. Futbol sahasındaki futbolcuların mevkilerine göre hal edinmeleri gibi... Futbolcu, sporcu, yarışmacı hep bir rakibe ihtiyaç duyar; rakibi geçerek, onu yenerek hedefe varmayı düşünür. Ne yazık ki bugün evlilik ve ilişki de bir rekabet ve yarış zeminine dönmüş; insanlar ilişkili olduğu insanı yenmek, geçmek gereken bir rakip gibi görüyor. Savunma, çalım, atağa

geçme içinde yaşanan evlilik ve ilişkiler vardır. Eşine karşı savunmada oluyor, ona çalım atarak atağa geçiyor. İlişki yenme ve yenilme duygusu içinde yaşanırsa doğal olarak kaygı, tedirginlik, kaybetme korkusu olur. O zaman da huzur kalmaz. İlginçtir, sporcular mesleklerinde edindiği halleri sonraki hayatlarında da yaşar, neticede birçok hastalığa düşerler. Çünkü beyinleri öyle çalışır; yenme ve yenilme sarkacında dönüp dolanır. Mesleki bir alışkanlık hayata taşındığında işler bozulur. Çünkü hayat ve ilişki oyun değildir.

EVLİLİKTE İLETİŞİM ÖNEMLİDİR

İLİŞKİDE, evliliklerde iletişim kurmayan, daha çok duygusal olarak tepki veren insanlar hep savunmada olurlar. Bir tehlike durumunda yaşıyormuş gibi, her zaman incinebilirler gibi savunmaya

geçerler. Bu sebeple yapılması gereken, bu insanlara tehlikeye olmadıklarını hissettirmektir. Kendilerinin onandığı, kabullenildikleri hissini onlara vermek... Çünkü bu insanlar daha fazla onanmak isterler. Bunu görmediklerinde öfkelenir, öfke halinde savunmaya geçer, bu sayede güvende olduklarını hissederler. Dolayısıyla onların güvenini kazanmaya çalışmak lazımdır. Sevildiklerini, saygıya değer olduklarını göstermek...

BUNUN için de samimiyet şarttır; göstermelik bir çaba değil, sahiden öyle olmak, bunu davranışlarla hissettirmek... Bu yapılırsa o sert kabukları içinde öylece uykuya yatmış babaların kabuklarını kırdıkları görülecektir. Size açıldıkları, kollarını açtıkları, sizi kendilerine çağırdıkları... Bu olduğunda daha şeffaf, daha açık konuşma imkânı bulunur. Bir mesele varsa konuşma zemininde halledilir. ☑

Şefkat, Ah Şefkat!..

MEHMET PAKSU

ANNESİNİN kucağında mutlu, mışıl mışıl uyuyan bir çocuk...

Ceylanlara göz açtırmayan bir dişi aslanın kolları arasında tam bir güven içinde etrafı seyreden bir yavru aslanın masum bakışı...

Duruşuyla birçok hayvanın korkulu rüyası olan anne kartalın kanatları arasında göz kırpan bir yavru kartalın sessiz, sakin hali...

Sahibine dahi sütünü vermeyen anne devenin, yavrusu için büzülecek sütünün tamamını yavrusuna vermesi...

Bütün bunlar aynı şefkatin inci gibi dizilişinden başka bir şey değildir. Bütün hayvanî annelerdeki şefkatleri ve insan annelerindeki şefkati bir an için zihnimize sığdırmaya çalışın, bir hayli zorlanırsınız.

İşte Rahim olan Rabbimizin rahmetinin yüzde birini yeryüzünde gördüğümüzde yaşadığımız sevimli haller...

...

Bir de muazzam bir şefkat ve merhameti en doruk noktada yaşayan ve yaşatan bir insan var ki, onun hayatından bir iki örnek dahi onun şefkatinin

genişliğini göstermeye yeter. Evet O Allah'ın Şefkatli Nebisi Hz. Muhammed'dir (asm).

UHUD Savaşı bir hicranla, gönülleri yakan bir acıyla bitmişti. Efendimizin (asm) amcası, büyük kahraman, eşsiz insan Hazret-i Hamza şehit edilmişti. Onun kanlar içindeki cesedi yerdedi. Müşrikler bütün azalarını doğradıktan sonra karnını yararak, ciğerlerini bile çıkartarak lime lime etmişlerdi.

Efendimizin (asm) gözyaşlarını tutamadığı, "Herkes kendi şehidine açılıyor, Hamza'nın kızkardeşi Safiye gel, biz de kendi şehidimize ağlayalım" dediği

şehitlerin efendisi Hazret-i Hamza...

SAVAŞ sonrası Medine'ye dönüş başlamıştı. Şehre yaklaşınca, Hazret-i Ebû Bekir'in önünü on iki yaşlarında bir kız çocuğu kesti, "Babam geliyor mu, nerede?" diye şaşkın bakışlarla babasını arıyordu.

Bu kızcağız Hazret-i Hamza'nın kızı Fatıma'ydı. Nasıl cevap verecekti? "Baban şehit oldu" diyecekti, buna dili varmadı. "Geliyor" diyecek olsa, yalan söyleyemezdi. Geride Efendimiz (asm) geliyordu; en iyisi cevap vermeyi ona bırakmaktı. "Yavrum, arkada Resulullah (asm) geliyor, o daha iyi bilir, ona sor" diyebilirdi.

Efendimizi (asm) gören küçük Fatıma aynı soruyu ona sordu: "Babam geliyor mu? Nerede kaldı?.."

Şefkat güzeli Peygamberimiz (asm): "İstemez misin kızım Fatıma, bundan sonra baban ben olayım?"

Fatıma anladı... Ama bundan daha güzel bir teselli sözü de olamazdı. Nitekim öyle oldu. Fatıma, Peygamberimizin (asm) şefkat kanatları altında hayatına devam etti.

Kendisi de yetim büyümüştü; yetimliğinin, babasızlığının ne olduğunu çok iyi biliyordu. Ona babasının yokluğunu hissettirmeden sahip çıkacak Peygamberimizden (asm) başka kimse olamazdı.

...

BİR Beşir vardı. Onun babası da bir savaşta şehit düşmüştü. Çocuklar cıvı cıvı oynarken, Beşir üstü başı dökük, sessiz, durgun ve mahzundu; bir köşede bekliyordu. Efendimiz (asm) Beşir'e yaklaştı: "Sen neden burada duruyorsun, arkadaşlarınla oynamıyorsun?"

Beşir, "Benim babam yok ki. Şehid oldu. Oyuna katılmak da içimden gelmiyor" dedi.

Şefkatli teklifi Efendimiz (asm) Beşir'e de yaptı:

"İstemez misin Beşir, ben baban, Aişe anne, Fatıma kardeşin olsun."

Beşir'in yüzünde güller açtı, yanağın-dan gülücükler saçıldı. Nasıl istemezdi!.. Kabul etti ve Efendimizin (asm) elinden tutarak birlikte yürüdüler.

PEYGAMBERİMİZ (asm) Beşir'i yedirdi, içirdi, giydirdi, kuşandırdı, sevindirdi, sıcak bir aile yuvası içine aldı. Ve sevinç çığlıkları içinde sokağa fırladı Beşir. Onun bu sevincini gören arkadaşları şaşkına döndüler: "Ne oldu sana Beşir, az önceki halin neydi, şimdiki halin ne?"

"Açtım, karnım doydu; çıplaktım, giyinip kuşandım; kimsesizdim, babam Hazret-i Muhammed (asm), annem Hazret-i Aişe, kardeşim Hazret-i Fatıma oldu. Ben sevinmeyim de kim sevinirsin?"

Arkadaşları, "Keşke biz de senin yerinde olsaydık" demekten kendilerini alamadılar. Peygamberimizin (asm) şefkati sadece Fatıma ile Beşir'e has değildi elbette.

O şefkattir ki, bizi İslâm'a çekti, o şefkattir ki, bize merhameti ve sevgiyi öğretti ve o şefkattir ki, yarın herkesin birbirinden kaçacağı o büyük günde, onun şefkati ve şefaati bizi azaptan ve gazaptan kurtaracaktır inşaallah... ❏

Hazır Cevaplar

SEN HANGİSİNİN?

Halife Ömer b. Abdülaziz'in huzurunda bir adam, birileri hakkında dedikodu yaptı. Ömer b. Abdülaziz'in bundan memnun olacağını zannediyordu... Fakat Halife bu hareketten hiç hoşlanmamıştı. Adama cevaben iki âyet söyledi:

"Sen eğer yalan söylüyorsan âyet-i kerimede 'Fâsığın sözüne inanmayın'¹ diye bildirilenlerdensin. Doğru söylüyorsan, Kur'an-ı Kerim'de haklarında 'Söz taşımak için yola düşenlere...'² diye bildirilenlerdensin. Sen hangisisin?.."

Halife'nin bu çıkışı karşısında adam sustu ve "tövbe ediyorum" dedi. 1. Hucurat, 6 / 2. Kalem, 11

...

İNSAN İÇİN EN HAYIRLI ŞEY NEDİR?

Ahnef b. Kays'a sordular:

"Bir kulun en hayırlı nasibi nedir?"

"Güzel bir akıl."

"Ya bu yoksa?"

"İyi bir edep."

"Ya bu da yoksa?"

"Uygun bir arkadaş."

"Ya bu da yoksa?"

"Allah'ı hatırlayan bir kalp."

"Ya bu da yoksa?"

"Uzun bir sükût."

"Ya bu da yoksa?"

"Hazır bir ölüm."

...

SANA GÖRE İNSAN OLMAK NEDİR?

Bir âlime sordular:

"Senin için 'insan olmak' ne anlama gelir?"

O âlim, insan olmanın üç ölçüsünü şöyle tarif etti:

"Yükseldikçe tevazuu artırmak; intikam almaya gücü varken affetmek; başa kakmadan iyilikte bulunmaktır."

Duha: Sessizliğin Kalbi

SENAİ DEMİRCİ

BİR İNSAN “Duhâ”yı nasıl okur? Hem sadece insan mı okur Duhâ’yı? Mesela susuzluktan kurumuş bir çiçek de okumaz mı Duhâ’yı... “Rabbim beni terk mi etti yoksa?” diye üşümez mi? “Rabbim bana küstü belki de...” diye çaresizce sızlanmaz mı?

İşte o an gelir “ve Duhâ” iner yüreğimize. O an, işte o an, içimizde serin

bir nehir olarak sessizce akıp durmakta olan vahiy, içimizde açılan bu kırıklıkla, yeni bir akış bulur kendine. İçimizde açılan uçuruma inmeye başlar. Çağlayanlaşır... Köpük köpük ümit olur soluşumuz. Serince göllenir gönlümüzün kurak toprağında. Susarız ki konuşsun ayet... Susarız ki, susamışın “su!” demesi gibi çağıldasın içimiz(d)e ayetin sesi...

...

DER Kİ solmuş bir çiçeğe... "Rabbin seni terk etmedi..."

Der ki baharı bekleyen ağaca:
"Rabbin sana küsmedi..."

Duyurur ki günahından ötürü utanmış bir mücrime: "Rabbin seni terk etmedi, sana küsmedi de..."

Gönlüne ferah bir meltem diye dokunur "bu benim başıma niye geldi?" diye sitem eden ağır hastanın: "Bundan sonran bundan öncekinden daha hayırlı olacak..."

Duyar ki "affedilmedim mi yoksa!" diye inleyen samimi tövbekâr:

"Rabbin sana istediğini verecek, sen de memnun olacaksın!"

...

"Ama nasıl olur?" diye soran bir yanımız olur yine de... Şahit gösterir Yaratıcı: Gün doğumunu şahit gösterir. "Koyulaşmış gece"yi şahit tutar verdiği söze. Yemin eder. Oysa Onun kendine inandırmaya ihtiyacı yok. Koyu geceden sonra günışığı gelmedi mi? Kışlardan sonra tebessüm etmedi mi bahar?

BİZİM, evet, bizim Ona inanmaya ihtiyacımız var. İhtiyacımızı da bilir ve tanıklığa çağırır kopkoyu geceden sonra gelen pırl pırl şafağı. ☺

KUR'AN AYETİ VE İNSAN HAKLARI

ÜMİT ŞİMŞEK

Onların hakkına tecavüz edildiği zaman hep birlikte yardımlaşarak haklarını alırlar.

(Şûrâ Sûresi, 42:39)

ALLAH'IN övdüğü kulların tanımları arasında yer alan bu âyet, bize birkaç yönden ibret dersleri sunuyor.

Bir taraftan baktığımızda, bu âyetten, Allah'ın mümin kullarına verdiği değeri anlıyoruz.

Bir başka açıdan baktığımızda, âyetin bize ciddi sorumluluklar yüklediğini görüyoruz.

Âyetin indiği zaman ve ortamı dikkate aldığımızda ise, büyük bir medeniyetin temelleriyle karşılaşırız. **Dünyanın gündemine ancak son zamanlarda yerleşen insan hakları**

kavramını, bu medeniyetin temellerine sağlam bir şekilde yerleştirilmiş buluyoruz.

Bu âyet ve onun içinde yer aldığı sûre, Mekke döneminde inen sûreler arasındadır. O dönemde insanlar, henüz aralarından birinin uğradığı haksızlığa cevap verebilecek, onun hakkını başkalarından alabilecek durumda değildiler. Ancak âyet onları böyle bir hedefe sevk etmektedir. **"Bir olun, birlik olun, zulme boyun eğmeyin, içinizden kimsenin haksızlığa uğramasına meydan vermeyin"** demektedir.

Âyet, aynı zamanda, Müslü-

manlara, **"Hukukunuza bizzat siz sahip çıkın"** öğütünde bulunarak, onlara bir izzet dersi de vermektedir.

ZİRÂ bu âyette tanımlanan topluluk, başkalarından medet uman, başkalarının himayesine giren, başkalarına muhtaç olup onların önünde eğilen bir topluluk değil, kendi hukukuna sahip çıkan ve aralarından hiç kimsenin hakkını kimseye çiğnetmeyen bir topluluktur. Daha Mekke döneminde, işin başında iken, Müslümanların önüne böyle bir toplum modeli hedef olarak konulmuştur.

MÜSLÜMANLAR o gün bütün dünyanın düşmanlığına muhatap olan bir avuç insandan ibaret iken, Kur'ân'ın onlara böyle bir bilinç aşılması son derece ibretli bir durumdur. Çünkü bu bilinç, sonradan elde edilecek bir özellik değildir. Bu, izzet ve haysiyet sahibi insanların duruşudur ki, onların ileride elde edecekleri güçleri, böyle bir duruştan gelmektedir. "Hele bir güçlenelim; sonra izzetli bir topluluk oluruz" şeklindeki bir anlayışla böyle bir bilinç arasında taban tabana zıtlık vardır. **Bunlardan biri gücünü inancından almakta, diğeri ise inancını gücüne bağlamaktadır.**

...

BU ÂYETİN verdiği dersler arasında, insan haklarının ilâhî bir lütuf olduğu gerçeği de vardır. **Birer insan olarak sahip olduğumuz her şey gibi, haklarımız da bize Âlemlerin Rabbi tarafından başışlanmış bir emanettir.** Ve biz, hayatımızı ve vücudumuzu korumak zorunda olduğumuz gibi, bu emaneti de korumak zorundayız. İlk asır Müslümanları bu dersi çok iyi aldıkları için kimse karşısında eğilmeyecek bir güç elde etmişler ve başlangıçta bir avuç yoksul insan iken, kısa zamanda bütün dünyaya medeniyet dersi verecek bir duruma gelmişlerdi. **Kendi hukukunu başkalarının insafına terk etmiş olan bugünkü İslâm toplumlarının durumu ise, Kur'ân ile aralarındaki mesafeyi tek başına ortaya koymaya yetiyor!**

...

Bu âyet-i kerime, bizi birer

mümin olarak sorumluluklarımızı ciddi bir şekilde sorgulamaya sevk ediyor. Fakat bu sorumluluğu idrak edebilmek için, bir müminin Allah katındaki değerini dikkate almak gerekir.

BİR mümin demek, Yer ve Gökler Rabbine muhatap olmuş, Onun çağrısına cevap vermiş, Onun huzuruna kabul edilmiş, Onun tarafından kendisine önemli emanetler tevdi edilmiş bir insan demektir. **O insan, artık, kendisine Yer ve Gökler Rabbi tarafından başışlanmış bazı niteliklerin ve hakların sahibidir.** Ve bu hakların, birer ilâhî nimet olarak baş üstünde tutulması, titizlikle korunması gerekmektedir.

İkinci olarak, bir mümin ile bütün bir müminler topluluğu arasında, hakların azizliği açısından bir fark yoktur. Biri ne kadar değerli ise, diğeri de o kadar değerlidir. Bütün bir topluluğun hukuku nasıl korunmaya lâyık ise, tek bir kişinin hukuku da o derece korunma-

ya lâyıktır. **Onun için, âyet-i kerime, müminler topluluğuna, içlerindeki bireylerin herbirinin hukukunu koruma sorumluluğunu yüklemektedir.** O topluluktan birinin hakkı çiğnendiği zaman bütün topluluğun hakkı çiğnenmiştir; hep beraber o hakkı alıncaya kadar, toplumun bütün bireyleri o tek bireyin hukukundan mesuldür.

İŞTE, Kur'ân bize güçlü bir toplum olmanın yolunu gösterirken, bir yandan da, bireylerin hukukunu bütün bir topluma ciddi bir sorumluluk halinde yüklüyor. Böylece, herbiri bütün bir toplum kadar aziz ve güçlü bireylerden meydana gelen güçlü ve sağlıklı bir toplum modelini hedef olarak önümüze koyuyor.

Ve, müminlere, el âlem karşısında başı dik, hukukunu bilen, izzet ve haysiyetine sahip çıkabilen bir topluluk olmanın, imanlarından gelen bir özellik olduğunu hatırlatıyor. ☞

Martı Sesi, Ezan ve Rüzgâr...

SELİM GÜNDÜZALP

NE VARDI bilmem sabah sabah...
Ruhuma dokunan...
Aklımı fikrimi buralardan alıp götür
en martı sesinde, ruhu okşayan ezan
sesinde...

Ne vardı bilmem?

Beni buralardan alıp götür...

Anıların kulağından tutup çocukluk günleri-
min içine çeken bilmem ne vardı...

Derin uykulara dalmam gereken saatlerde
uyanık kalmam gerekiyordu demek.

Ruhu okşayan bu sesler, dikkat kesilmiş
kulaklarıma büyük nağmeler taşıdı.

Kalbimde büyük izler bıraktı.

Anlamını bilmesem de.

...

Evet, duyduğumuz nice sesler var. Bu ses-
lerin kalbimizde de yankısı var. İçimizde de bir
karşılığı var.

BAZI rüzgârlar hiçbir rüzgâra benzemez. Bir
şadırvanda ikindi vakti aldığımız abdest
sonrası o esinti nasıl her yanının sarıldığını
hissettiriyorsa, aynen öyle kuşatan bir şefkatle
sarı ruhumuzu bazı sesler...

Yirmi yıl, otuz yıl, belki kırk yıl önceki bir
rüzgârdır bu...

Allah yarattıklarını benzersiz yaratır ya... En
benzeyenlerde bile onu benzersiz yapan farklar
vardır.

Şimdi durup dururken bu adamı alıp dünle-
re götüreceğim ne vardı o seslerde dersiniz, size
cevabım şu olacak: Hiç.

Bazen söyleyecek çok şey varken susmak,
söylemektir. Biraz da sükûti takılalım.

ÖMÜR aynasında, anılar arasında dolaşalım.
"O ne, bu ne?" diyerek kurcalayıp ilhamın önünü kesmeyelim. Beyaz kuşun kanadında dolanalım.

Anılar arasında dolaşırken tatlı bir hüznün vardır kalbimizde.

Kimin gözünde iki damla yaş birikmez.

Kimin ömrü su gibi akıp gitmez hayalinde.

Gece gündüzün arasında ömürdür yol olup giden...

Kim bu gidişe kayıtsız kalabilir?

KALBİMİZİN taşıdığını dilimiz çekemez de gözyaşı olup taşar...

Onu da anlayan olur mu acaba? Bazen insan kendi sınırlarına bile yabancıdır.

Derken; bu martı sesi, bu ezan sesi, bu rüzgâr ve doğunca güneş; bakarız ki içimiz bir harman yeri...

Ömür harmanından eli boş dönmeyenlere ne mutlu!..

...

Şimdi yine bir rüzgâr esti. Hafiften üşüttü. Ardından tatlı bir yağmur... Ama o kadar güzeldi

ki neşelendik, ferahladık, sevindik ve düşündük: Kim bu güzellikleri dünyamıza misafir eden?

Kim gaflet perdesini sıyrıp bizi uykudan uyandıran?

KİM bunca güzelliği, dünyaya misafir eden? Kim?..

Sormadan olmaz. Sormadan bilinmez...

Sor ki, fırsat bu fırsattır.

Ehad... Ehad... Kul hüvallahü Ehad...

Düşünmek deşmektir, eşelemektir...

Hayat harektir. Kalkıp yürümelî, tefekkürü kuşanıp âlem sergisini gezmeli... Yüzünde rüzgârı hissetmeli...

Böyle bir kalp başka ne işe yarar...

Kul hüvallahü Ehad... Hamd olsun...

Çok şükür ne rüyamız, ne hayatımız yarım değil.

Geceyi gündüzle, kışı baharla, hayatı imanla tamamlayan Allah'a hamd olsun...

Rüzgârı, martı sesini, ezanı duyuyor musunuz? Bir diyeceği var...

Yeter ki kalbimiz açık olsun... ☺

DOĞAL SELEKSİYON DEYİNCE...

NIHAL BALCI

SABAHIN erken saatleri... Kapıyı açar açmaz serin ve mis gibi kokan hava yanaklarıma dokunuyor. Derin bir nefes alıp şöyle bir etrafıma bakıyorum. Etrafta kimse yok derken, bir mavi kuş ve iki sincap bana katılıyor. Sonra bir sarı kelebek...

Gözlerimle nereye konacak diye onu takip ederken, işte tam o anda donup kalıyorum. Bu nasıl olur? Yoksa hala rüyada mıyım? Gece birisi gelip yaprakların üzerine küçük inci taneleri ve mücevherler takmış. Gözlerimi ovuşturup tekrar bakıyorum. Yoksa minik lambacıklar mı desem? Nereden geliyor içlerindeki bu ışık?

BAŞIMI kaldırıncı, gözlerimi tekrar kapatmak zorunda kalıyorum. Lambacıkların nasıl yandığını anlıyorum. Gözümü nurlandıran güneş, damlacıkların içine de giriyor, onları da ışıklandırıyor. İnsan başını kaldırıp güneşe bakmazsa her damlacıkta bir küçük güneş var sanıyor. Ne komik... Tuhaftır ki, insan güneşi unutunca her bir damlanın içinde birer güneşçik olduğunu kabul etmek zorunda kalı-

yor; bir atomun içine binler Einstein, Newton, yüzbinler kitap, yıllara sığmayan tecrübe sığdırıp kabul etmeye mecbur oluyor. Evet... Aslında Darwin ve onun evrim teorisini kabul edenler gibi...

1981 ve 2008 yılları arasında Helsinki Üniv. Ekoloji Profesörü Patrik Karell liderliğinde yapılan ve Nature Communications'da yayınlanan bir araştırmaya¹ göre ise Finlandiya'nın griye çalan kırçılı baykuşlarının renkleri, son 50 yılda kışların daha mutedil geçmesi ile, gitgide kahverengiye dönüşmeye başlamışlar. Çünkü, kahverengi baykuşlar, gri olanlara göre, etraflarına daha kolay kamufle olup daha fazla fare avlayabilmekte, kış-

ları daha kolay atlatabilmekte ve daha fazla hayatta kalabilmektedirler. Hayatta kalabilen bireyler üredikçe de yeni nesillerde kahverengi olma özelliği gitgide artmaktadır.

Kahverengi baykuşların, gri olanlara göre daha kolay saklanabilip, daha fazla av yakalamalarına ve sayılarının böylece artmasına, gri olanların azalmasına ise biyolojide 'doğal seleksiyon' ismi verilir.

SELEKSİYON (seçilim) aslında çiftçi ve hayvan yetiştiriciler tarafından kullanılan bir yöntemdir. Örneğin, şampiyon olan yarış atları

emekli olduktan sonra, yeni şampiyonların dünyaya gelmesi için damızlık olarak kullanılır. Kaslı olup olmama, boy, kemik yapısı genetik yolla anne-babadan yavruya geçtiği için bilindiği için

yapay bir seçim yapılır. Böylece istenilen karakterler ön plana çıkar, soy oradan devam eder. Elbette bu seçimin arkasında da bir ilim ve irade vardır.

DNA'da herhangi bir genin değişip mutasyon olması Darwinizme göre tesadüfi bir olaydır. Bu tesadüfi olay üzerine canlılar arasında farklılıklar oluşur. Doğal seleksiyon ise bu farklılıklar üzerine etki eden, bazıları eleyen bir tabiat olayıdır.

Biz ne mutasyonların rastgele olduğunu ne de doğal seleksiyonun kontrolsüz ger-

çekleşen tabii bir hadise olduğunu kabul etmiyoruz. Her şey Allah'ın bir plan, program ve yaratması ile olmaktadır. Evet seçimler oluyor ve böylece farklı farklı güzellikler yeryüzü sahnesine çıkıyor... Sonuçlar ise sürecin de planlı olduğunu gösteriyor.

EVET, ayette de belirtildiği gibi, "O, her an yeni bir tasarruftadır."² Allah (cc) her an yeni bir yaratmada, her an yeni yeni eserlerini göstermeyi murad etmektedir. Yeni yeni eserlerini göstermek için de bir yarış, bir koşturma içinde varlık nehrini akıtmaktadır. Yani Âlemlerin Rabbi Allah, kâinatı değiştirir, şartları değiştirir ve mahlukatını değiştirir. Evet bir yarış vardır ve bu yarışta canlılar, Allah'ın başka başka sanatlarına ve farklı güzelliklerle mazhar olurlar.

Bir zebra sürüsü içinde yavaş koşanlar, hasta ve güçsüz olanlar, aslanlar tarafından avlanır, geriye kalan nesil ise daha sağlıklı ve hızlı bireylerden oluşan bir topluluktan ürer. İmanlı bir nazarla bakınca bunların hep bir kontrol dahi-

linde cereyan ettiği görülür; düzenin devam etmesi de tesadüf olmadığının göstergesidir. Yaratıcıya inananlar ise her şeyi tesadüfen ve kendi kendine oluyor diye görürler. Aramızdaki fark da budur...

EVET üstte dediğimiz gibi insan Allah'ın ilmini, iradesini, yeni yeni yaratmalarını görmeyince, akılsız ve şuur-suz atomlara ve sel gibi akan hava, su, ateş gibi unsurlara böyle bir yaratma gücünü vermek zorunda kalıyor. Bu ise bir damla su ışıldasın diye içine güneşi koymak gibi değil midir? Atomlar, genler, canlılar Allah'ın iradesiyle hareket ettikleri için, boylarından çok büyük işleri kolaylıkla yapar görünürler; gerçekte ise iş gören Allah'ın iradesi ve sevk etmesidir.

BAYKUŞLARA gelince, ne kahverengi baykuş kahverengi olduğunun ne de gri olan gri olduğunun şuurundadır. İçlerinden hiçbiri "Şöyle ahu gözlü, kahverengi bir kızım olsa," diye dua da etmez. Yarın şartların ne olacağını, nasıl olmanın avantajlı olacağını da bilmez. Bilse de

ne genlerine söz geçirebilir, ne ekosistemi değiştirebilir. Her iki renk baykuş da "aksal ğayat"larına, yani kendilerine verilen kabiliyetlerle ulaşabilecekleri en nihai noktaya ulaşabilmeleri için cihazlar verilir. İki de fiili dualarını yaparlar, Allah'ın çeşit çeşit güzelliklerini gösteren model olurlar. Rızıkları Allah tarafından verilir ve ecelleri de yine kaderde Allah tarafından belirlenmiştir. Her bir bireyin bir eceli olduğu gibi bir türün ve topluluğun da

eceli vardır. Gün gelir, belki gri olan baykuşların eceli gelebilir, diğerleri yaşar. Şartlar değişip tersi de olabilir. Hangisi olursa olsun, hep hikmetle ve sebepler dairesinde gerçekleşir; ve bütün ekosistemi etkileyecek sonuçlar doğurur. Başka bir değişle 'doğal seleksiyon' diye adlandırılan olaylar aslında doğada karşımıza çıkan kaza ve kader tecellilerinden, yani Allah'ın tabiatındaki planının görünmesinden başka bir şey değildir.

TESADÜFEN bunca çeşitli bitki ve hayvanın olamayacağını bir Darwiniste söyleseniz, size, doğal seleksiyonun tesadüfi olmadığını, belli kurallara göre hareket ettiğini söyler. Elbette öyledir. Çünkü 'doğal seleksiyon' dedikleri Allah'ın tabiata koyduğu şeriat-fitr dediğimiz tabiatla ilgili kanunların bir parçasıdır ve Allah'ın bütün kanunları gibi bir düzen içinde gerçekleşmektedir.

Damladaki ışıkçığın güneşten olduğunu görmezden gelen insan, o ışığı damlaya vermek zorunda kalır. Aynı şekilde, tabiatın mükemmel işleyişini ve onda görünen ilim, irade, kudret yansımalarını ya Allah'a teslim eder ya da tabiata 'rablık' verir. Allah her şeyi yaratır ve idare eder demez ise, her bir şeye ilah gibi ilim, irade, ve kudret vermek zorunda kalır... ☞

Kaynaklar:

1. <https://www.nature.com/articles/ncomms1213>

2. "Göklerde ve yerde bulunanlar, (her şeyi) Ondan isterler. O, her an yeni bir ilâhî tasarruftadır." (Rahman Suresi, 29)

Kardan adam

ÖZKAN ÖZE

ÇOCUKLAR iri bir çam ağacının gölgesine minik bir kardan adam yaptılar. Burnuna bir havuç, göz yerine iki kömür tanesi takıp, elleri ayakları buz kestiği için evceğizlerine koşup gittiler.

Çocukların gitmesiyle birlikte, minik kardan adam şöyle bir silkindi, etrafa bakındı ve tam tepesinde çam ağacının dalların görünce, "Sen!" dedi. "Benim böyle ufak tefek durduğuma aldanma. Hemen çek dallarını üzerimden! Işığı tenimi parlak gösteren ve güzelliğime güzellik katan şu pırlıtlı güneş ile arama girme!"

Çam ağacı olgun bir kimse idi.

"Ciddi misin?" dedi.

"Ciddiyim ya!" dedi minik kardan adam.

"Gölge etme bana!"

Ve çam ağacı, "Siz kardan adamlar, keşke başlarınıza gelenleri, sizden sonrakilere anlatmanın bir yolunu bulmuş olsaydınız" diye söylenerek, dallarını minik kardan adamın üzerinden çekti ve onu, tenini parlak gösteren, güzelliğine güzellik katan pırlıtlı güneş ile başa bıraktı. ☺

RASTLANTI ÖYLE Mİ?

ÖMER SEVİNÇGÜL

FİTARİHİNDE gayet cahil bir adam bir bilginin evine emanet bırakmıştı. Emanet lazım oldu.

İstemek üzere medreseye gitti.

Bilgin, ilim kürsüsüne oturmuş talebelerine ders okutuyordu. Adam, 'Efendi, o emanete ihtiyacım var!' dedi.

Bilgin, 'Biraz bekle, dersi bitireyim' manasına gelen bir işaret yaptı. Adam ister istemez oturup beklemeye başladı.

Ders uzadı. Halbuki onun işi aceleydi. Bir yandan da bilgini seyrediyordu.

Bilgin, âdeti gereği, ders okuturken başını sallıyordu. Mektep, medrese görmemiş

cahil adam sandı ki ders okutmak yalnız baş sallamaktan ibarettir.

"Hocam!" dedi, "Beni kendine vekil et. Ben senin yerine baş sallayayım da sen emanetimi getir. Çünkü işim çok aceledir!"

...

MADDECİ de hikâyedeki adama benziyor. Eserlerin yapı taşı olan atomlardaki hareketleri görüyor, onları usta sanıyor.

"Her şeyi yapan bu hareketlerdir" diyor. Perde arkasındaki sonsuz ilmi, iradeyi ve kudreti göremiyor.

Evet, maddede, evrende, atomlarda kuvvetler var. Peki, bu kuvvetler kâinattaki harika eserleri yapabilirler mi?

ŞİMDİ çevremizi bu gözle inceleyelim ve biraz düşünelim. Bak, her tarafta harika olaylar oluyor.

Dünya dönüyor, mevsimler değişiyor. Bulutlar toplanıp dağılıyor, yağmurlar yağıyor, rüzgârlar esiyor.

Topraktan bitkiler çıkıyor, ağaçlar yapraklanıyor, çiçekleniyor, meyveye duruyor.

Hayvanlar geliyor, neredeyse hiçbir öğrenim görmeksizin görevlerini yapıyorlar.

İnsanlar doğuyor, büyüyor,

yaşlanıp ölüyorlar. Hayat aksa-
madan devam ediyor.

HER ŞEY mükemmel
yapılıyor. Hadiseler bir
düzen içinde cereyan
ediyor. Bir iş bir işe mani olmu-
yor.

Her olayda ilmin, iradenin
kudretin etkileri okunuyor.
Tesadüfe yer yok.

Peki, bütün bu olaylar
kendi kendine mi oluyor?
Görünen varlıklar birer yapı
taşı olan zerrelerin, atomların
eserleri mi?

Her akıl sahibi kabul eder
ki, atomlar bir bilince sahip
değiller. Ne ilimleri var ne de
iradeleri.

Düşünemez, bilemez,
göremez, işitemezler. Biçim,
güzellik, düzen, düşünce gibi
kavramlara yabancıdırlar. Yara-

tıklar için malzeme olmaktan
başka bir rolleri yoktur.

Ne rengârenk çiçekleri, ne
güzel gözlü ceylanları, ne tatlı
ezgilerle şakıyan kanaryaları,
ne düşünen insanları, ne de
kendilerini tanırırlar.

BU KADAR bilgisiz, akılsız
ve şuursuz olan atom-
ların şu harika eserleri
bilmesi, irade etmesi, yapması,
yaratması mümkün mü? Bunu
hangi akıl kabul eder? ❏

Kuyruklar, Yüzgeçler ve Pullar

TARIK USLU

BÜTÜN ISSIZ ADA filmlerinde, adaya düşen kazazedelerin mutlaka karşılaştıkları en büyük problemlerden bir tanesi, çıplak elle su içinde balık yakalamaktır! Bu, dünyanın en zor işlerinden bir tanesidir.

Çünkü balıklar suyun içinde olağanüstü hızlı hareket ederler.

Oysa su, havadan çok çok daha yoğun bir ortamdır. Bu yüzden biz suyun içinde, kara ya oranla oldukça yavaş hareket ederiz.

Ancak balıklar kuyrukları,

yüzgeçleri, omurgalarının yapısı, vücutlarının şekli ve pullu kaygan derileri ile yarıtıktan mükemmel birer yüzücüdürler!

KUYRUK ÖNEMLİDİR!

NEREDEYSE bütün hayvanların uzun ya da kısa, tüylü ya da tüysüz, kalın ya da ince, bir kuyruğu vardır.

Bazıları için bir denge organıdır, bazıları için etkili bir sinek kovucu, bazıları için zehirli bir silah, bazıları için fiyakalı bir süs, bazıları için bir fren tertibatı, bazıları için el gibi tutmaya,

ayak gibi tırmanmaya yarayan bir araç...

KUYRUK önemlidir! Ancak karada yaşayan pek çok kuyruklu canlı, kuyrukları olmadan da hayatlarını bir şekilde sürdürebilir... Ama balıklar için aynı şeyi söyleyemeyiz! Bir balığın kuyruğu koptuysa, sıra kafasına gelmiş demektir! Çünkü kuyruğu olmayan bir balık yüzemaz. Su dünyasında hareketsiz kalmak, yem olmaktır!

Duran bir balık tek bir kuyruk hareketi ile 1 saniye içinde kendi boyunun 10 katı kadar uzağa ok gibi fırlayabi-

lir. Yani 30 santim boyunda bir balık, 1 saniye sonra, 3 metre öteye kaçıp oradan size nanik yapabilir... Bazı küçük balıklar, en yüksek hızlarına saniyenin 20'de biri kadar kısa bir sürede çıkabilirler.

Denizde gördüğünüz ve şekli balığa benzeyen her canlı balık mıdır?

Bunu anlamak için kuyruğuna bakın! Balıkların kuyruğu diktir. Oysa ötekilerin kuyruğu yataydır!

Evet doğru! Balinaların ve yunusların kuyrukları yataydır!

ÇOK FONKSİYONLU YÜZGEÇLER

YÜZGEÇLER için "bir balığın elleri kollarıdır" diyebilir miyiz? Evet ama sadece o kadar değil!

Mesela sırt yüzgeçleri, yassı vücutlu balıkların su içinde dik durmalarını sağlar. Özellikle sert kuyruk hareketleri ile aniden ileri doğru fırlayan balıklar, akıntıya karşı yüzüyor olsalar da dengeleri bozulmaz..

Göğüs yüzgeçleri için balığın kollarıdır da diyebiliriz. Ama manevra yapmak, sağa sola dönmek gibi önemli işlere de yararlar. Göğüs yüzgeçleri, sırt ve kuyruk yüzgeçlerinden farklı olarak iki tanedir. Balığın her iki yanında da bulunurlar. Bizim kollarımız gibi yani..

Karın yüzgeçleri üçüncü bir kol gibidir. Bazen kumu eşeleyip yiyecek bir şeyler çıkar-

maya, bazen yavru çıkacak yumurtaları bir araya toplama-ya, üzerlerini silip süpürmeye falan yarar, çok faydalı bir yüzgeçtir.

UÇAN balıkların öteki balıklardan en büyük farkı, göğüs yüzgeçlerinin çok büyük yaratılmış olmasıydı. Akdeniz, Atlantik ve Büyük Okyanus gibi sıcak iklim bölgelerini seven bu tuhaf balıkların elliye yakın farklı türü vardır.

En irileri 45 santim gelen boyları ile dört kanatlı uçan balıklar olarak bilinen Kaliforniya uçan balıklarıdır...

Uçan balıkların kırlangıçlar gibi V şeklinde kuyrukları vardır. Daha çok sürüler halinde dolaşan bu balıklar, büyük balıklar tarafından kovalandıklarında canlarını kurtarmak için var gücüyle yüzmeye başlarlar. Fakat bakarlar ki olacak gibi değil, suyun içinde pazar pahalı, fırlayıp su üstüne çıkarlar... İşte o anda kocaman göğüs yüzgeçleri açılır ve balıklar, hava da biraz rüzgârlı

YÜZGEÇ Mİ, KANAT MI?

Eski zaman gemicileri, zor ve uzun deniz yolculuklarından evlerine döndüklerinde, okyanuslarda yaşayan ve canları istediğinde sürüler halinde uçan kaçan bir takım tuhaf kanatlı balıklardan bahsederlerdi ama kimseyi uçan balıkların varlığına inandıramazlardı.

KİMSE inanmasa da, denizciler ne gördüklerinden kesinlikle emindiler. Bu uçan şeyler kuş falan değildi. Sadece uçan balıklardı!

ise, 200-300 metre kadar yol alabilirler. Hızları azaldığında ise asıl ait oldukları yere, yani suyun içine düşerler...

Havadayken titreyen yüzgeçleri uzaktan bakanlara, uçan balıkların kanat çırdığını düşündürür. Elbette bu balıklar kuşlar gibi kanat çırdığı değil, balıklar gibi kanat çırdığıdır...

lezzetli lokmaları kaçırmaya hiç niyetleri olmayan deniz kuşları için öğle yemeği olmaktan kurtulamazlar...

PULLU VE KAYGAN BALIK DERİSİ

Hadi diyelim çok

hızlı davranınız ya da balık bir miktar yavaş davrandı ve suyun içinde çıplak elle bir balığı tuttunuz! Fakat ne kadar tutabilirsiniz? Balık o kadar kaygandır ki, vıjık diye elinizden kayar ve canını yine kurtarır!

Peki ama neden?

Balıklar neden bu kadar kaygandır?

İnsanın derisi sağlamdır ve karada yaşamamız için harika bir dış kaplamadır! Ama eğer suyun altında bir süre kalacak olsak bozulur ve artık vücudumuzu koruyamaz hale gelir. Aslında su, özellikle de tuzlu su, sadece insanın derisini değil bütünü kara canlılarının derisini bir süre sonra tahrip eder.

BALIKLARIN da bir derisi vardır ve her şeyi ile suda yaşamak için özel olarak yaratılmıştır. Bu yüzden su, balıkların derilerine zarar vermez.

Balık derisinin en önemli özelliği sürtünmeyi engelleyen müthiş bir yapıya sahip olmasıdır. Bu çok önemlidir; çünkü sürtünme ne kadar az olursa, balıklar o kadar rahat yüzerler.

Balık derisi iki tabakadan oluşur: **Alt deri ve üst deri.**

Üst deride kaygan ve yapışkan bir madde olan mukus salgılayan bezler vardır. Bu mukus, balığın derisini ıslak bir sabun kadar kayganlaştırır. O yüzden bir balığı elde tutmak

son derece zordur.

AYRICA mukus maddesi ile sıvanmış üst deri parazitlerin ve hastalık yapıcı mikropların balığın derisine tutunmasını önler... Üst deri, suyun balığın vücuduna girmesini önleyen bir tabaka ile de kaplıdır.

GENELLİKLE bir iki metre kadar yükseğe çıkarsalar da, sert bir rüzgâr onları aldığı gibi bir geminin güvertesine atıverir... Geminin aşçısına da neredeyse gökten yağın bu balıkları tavaya atmak kalır...

Uçan balıklar bu sayede yunuslardan ya da tumbul orkinoslardan kurtulurlar ama bu seferde, gagalarının ucuna kadar gelen bu

BALIKLARIN pek çoğunun üzeri bildiğiniz balık pulları ile kaplıdır.

Karada yaşayan pek çok sürüngenin de pulları vardır. Ancak balık pulları ile sürüngenlerin pulları arasında hiçbir benzerlik yoktur.

Sürüngenlerin pulları dış derinin üzerini kaplayan boynuzumsu bir maddeden yaratılmıştır. Balıkların pulları ise birbirinden ayrı birer organ gibidir. Ve iç deri ile alakalıdır.

Bir sürüngenin mesela bir yılanın pullarını kazıyamazsınız. Ama bir balığın pullarını kazıyabilirsiniz.

Balıkların pulları bir çatının kiremitleri gibi önden arkaya doğru harika bir intizam içinde dizilmişlerdir. Bu da az önce bahsettiğimiz suyun sürtünme etkisini en aza indiren bir diziliştir...

KÖPEKBALIGININ MUCİZEVİ MAYOSU

GEMİLERİN en büyük sorunlarından biri, gövdelerine yapışan yosunlar, minik deniz canlıları ve bir takım kabuklular yüzünden paslanmaya başlamalarıdır.

Bunun önlenmesi için gemilerin belli aralıklarla temizlenmesi ve boyanması gerekir. Ancak binlerce tonluk bir transatlantik temizlepip boyanması pek zordur.

Bazı bilim adamları bu sorunu çözmek için denizde yaşayan en karizmatik canlıları yani köpekbalıklarını incelediler. **Çünkü bu hayvanların derilerinde, en küçük bir pislik,**

leke, kir, yosun ya da haşarat tutunamamaktadır. Peki ama neden?

İŞTE bu sorunun peşine düşen bilim adamları, sudaki en küçük canlıların bile köpekbalığının derisine yapışamadıklarını farkettiler. Çünkü köpekbalığının derisini sarıp sarmalayan sert pullar bunu engelliyordu. Üstelik bu pulların hemen altında kauçuk gibi elastik ve çok sağlam bir tabaka vardı.

Bilim adamları köpekbalığı derisini örnek alarak silikondan bir deri yaptılar. Sonra da bu deri ile gemilerin su ile sürekli temas eden kısımlarını kapladılar. **Bu yeni malzeme ile kaplanan gemilere diğerlerine oranla %70'e yakın bir oranda daha az midye yapışıyordu.** Ve ayrıca o minik orga-

nizmalar da gemi gövdesine tutunamıyorlardı... Üstelik bu yeni malzeme gemilerin eskiye oranla çok daha hızlı gitmesini sağlıyordu. Çünkü suyun sürtünme etkisi oldukça azalmıştı.

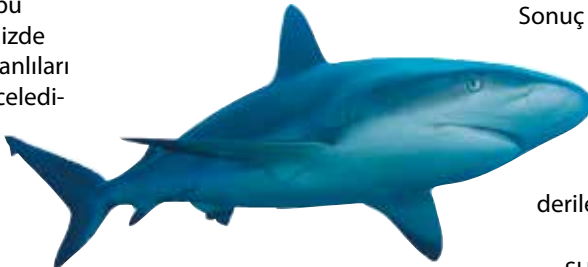
Bu haber duyulur duyulmaz spor malzemeleri üreten ünlü firmalar, kulaklarını tilki gibi dikleştirip araştırmayı yapan üniversitelerin kapılarına koştu.

Ve köpekbalığı derisi modeline göre yüzücü mayoları yaptılar. Bu mayolar özellikle dalgıçlar ve yüzme yarışlarına katılan sporcular için üretildi.

KÖPEKBALIGI mayolarını giyen sporcular, ötekilerden daha hızlı yüzmeye, suyun sürtünme etkisini, diğerlerine oranla daha az hissetmeye başlamışlardı...

Sonuç mükemmel değildi.

Ama mükemmele yakındı. Çünkü mükemmel olan, köpekbalıklarının yaratılış harikası derileriydi...

EMANET III

KÜFÜR NEDEN EN BÜYÜK ZULÜMDÜR?

PROF. DR. ALAADDİN BAŞAR

ÖNCEKİ yazılarımızda emanetin mahiyeti üzerinde durmuş-tuk. Bu yazıda, emaneti yüklenen insanın çok zalim ve çok cahil olduğu konusu üzerinde biraz duracağız.

...

İman ve marifet sahalarında terakki etmeleri için verilen o

büyük istidat (yetenek) sermayelerini yanlış kullanarak küfre düşen insanlar çok zalim ve çok cahildirler. Zalimlikleri emanete hıyanet etmeleri, cahillikleri ise bu hıyanet sonunda uğrayacakları büyük kaybı ve cezayı bilmemeleri ve dikkate almamaları cihetiyledir.

Küfre giren bir insanın ne

kadar büyük bir zulüm işlediği Nur Külliyyatı'ndan 23. Söz' de şöyle nazara verilmektedir:

"...Küfür bir fenalıktır, bir tahriptir, bir adem-i tasdikdir. Fakat o tek seyye, bütün kâinatın tahkirini ve bütün esmâ-i İlâhiyenin tezyifini, bütün insaniyetin terzilini tazammun eder."

“Biz o emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler.

Onu insan yükledi.

O gerçekten çok zâlim ve çok cahildir.”

(Ahzâb Sûresi - 72)

Burada küfür cinayetinin üç ayrı yönüne dikkat çekiliyor.

Birincisi: “Bütün kâinatın tahkiri!”

TAHKİR; aşağılama, hakaret etme demektir. Şirk üzere yaşayan bir insan, düşündüğü aklından, konuştuğu dilinden, kanını pompalayan kalbinden, ciğerlerini temizleyen havadan tâ onu sırta gezdiren dünyaya, yolunu aydınlatan güneşe kadar bütün bir kâinatı o şirke bir nevi ortak etmiş, böylece onları tahkir etmiş gibi olur. Zira bütün bu itaatkâr mahluklar o şahsın şirkine yardım etmiş olurlar. Bu ise onlar için büyük

bir hakaret ve zillet olacağından azim bir zulümdür.

İkincisi: “Bütün esmâ-i ilâhiyenin tezyifi!”

Tezyif; aşağılama, küçük düşürme demektir.

Nur Külliyyatında “Hakiki hakaik-i eşya esmâ-i ilâhiyedir” buyrulur. Ahsen-i takvimde yaratılmış bulunan insan, ilâhî isimlerin en mükemmel aynasıdır. Yaratılışıyla Hâlık ismine, hayatıyla Muhyi ismine, şekliyle Musavvir ismine, rızıklanmasıyla Rezzâk ismine ayna olur... Bütün esma tecellileriyle var olan insan, bu tecellileri küfür ve isyan sahasında kullanmakla büyük bir zulüm işlemiş olur.

Üçüncü zulüm: “Bütün insanîyetin terzili!”

TERZİL; aşağılama, rezil duruma sokma manasına geliyor.

Ahsen-i takvimde yaratılan, iman, marifet ve muhabbet vadisinde büyük dereceler kat etmeye namzet olan insanı, küfür ve şirkin bataklığına düşürmek insanlık mahiyetine yapılan en büyük bir zulümdür.

İŞTE küfür, bir fenalık, bir tahrip, bir kabul etmeme gibi görünse de, bütün kâinata tahkir ve bütün esmâ-i ilâhiyeyi tezyif, bütün insanîyeti aşağılama olduğu için büyük bir zulümdür. ☞

İNSANDA SALDIRGANLIK GENİ VARSA,

CÜZ'İ İRADEDEN VE SORUMLULUKTAN SÖZ EDİLEBİLİR Mİ?

PROF. DR. ÂDEM TATLI

Soru: İnsanda MAOA savunucu geni var. Bu gen insanı hiddetlendiriyor, saldırgan yapıyor ve bazen bu saldırganlık cinayetle, yani suçla sonuçlanabiliyor. Peki insanlar sahip oldukları genler tarafından yönlendiriliyorsa, burada cüz'î iradeden ve sorumluluktan söz edilebilir mi?

ALLAH her canlıya hayatını devam ettirmesine yardımcı olacak duygular ve o duyguların karşılık bulacağı bir beden verir. Genler ise o bedeninin geri planındaki bilgi yüklü yapılarıdır.

Elbette insanın dünyada yaşamasının bir hikmeti de imtihan olmasıdır ve insana bu sebeple hem hayra hem de şerre kullanılabileceği yetenekler verilmiştir. İnsan ise bu yeteneklerden hangilerini kullanır ve geliştirirse dünyada da ahirette de ona göre karşılığını görür ve görcektir.

YANİ insana verilen yeteneklere göre değil, onları nasıl kullandığına, hangi yolu tercih ettiğine bakılmalıdır. Hatta her yetenek ve her duygu yerinde kullanıldığı tak-

dirde insana faydalar kazandırırken, yaratılış hikmeti dışında kullanmak insana zarar getirir. Mesela, Allah'a muhabbet için verilmiş olan sevmeye yeteneği ve duygusu, Allah için kullanıldığında hem dünyada hem ahirette insana tarifsiz mutluluklar kazandırırken, mahlukata sarf edildiğinde en azından karşılıksız kalmak ve ayrılık acısı gibi acılar yaşatır... İnsan yolu seçer ve o yolun varacağı yere gider.

Bu açıdan öncelikle bilinmeli ki, genler insanı idare

etmez. Şöyle diyebiliriz; insan genlerinin etkilerini, cüz'î iradesi ile olumlu veya olumsuz yöne çevirir. İnsana akıl ve cüz'î irade bunun için verilmiştir. Yani insanın akıl ve mantığını, genlerin etkisine, nefsin ve şeytanın yönlendirmesine göre değil, İslâmiyet'in emrettiği

doğrultuda kullanması gerekir. Tâ ki, sonunda kazananlardan olsun...

...
EVET bir veya bazen birden çok gen, belirli bir karakter üzerinde etkili ve kontrol sahibi olabilir. O genin veya genlerin farklı kabiliyetlere şekil ve yön vermesi elbette olacaktır. Bu yaratılışın ve dediğimiz gibi insanın dünyada imtihana tâbi tutulmasının da bir gereğidir. Ama, gendeki bu meyil ve yetenekleri insan cüz'î

iradesi ile müsbete çevrilebilir ve çevirmelidir.

MESELA bir askere kendisini ve vatanını savunması için silah verilir. O asker bu silahla düşmanı değil de arkadaşını vurursa, yani onu faydalı değil zararlı bir iş için kullanırsa, problem iradesini yanlış kullanan askeredir, o askere silah vermekte değil. Ya da bir aşçıya yemek yapması için bıçak verilir. Bu aşçı o bıçağı yemek yapmakta değil, başka bir insana zarar vermek için, yani faydalı değil zararlı bir iş için kullanırsa, burada da problem iradesini hatalı kullanan aşçıdır... Örnekleri çoğaltabilirsiniz.

KONUNUN bir başka yönü de insan, cüz'î iradesi ile önlenemeyecek olan bir kabiliyetten sorumlu olmaz. Mesela, bazı genlerde insanın alınında kaş meydana getirme istidadı vardır ve bu yetenek insanın cüz'î iradesini dinlemez. Aynı şekilde ağızda dişlerin çıkmasına sebep olan genlerin faaliyet ve tesirleri cüz'î irade ile önlenemez. Dolayısıyla bu gibi genlerin meydana getirdiği neticeden de insanın sorumlu olmayaca-

ğını herkes vicdanan bilir. Yani, Allah'ın hiç kimseye, "senin alınında niçin kaş çıktı veya ağızda niçin diş çıktı?" diye bir soru sormayacağı bellidir. Çünkü bunlar insanın cüz'î iradesine göre iş yapmaz. İnsanın sorumlu olduğu şeyler, cüz'î iradesine bağlı olan konulardır.

EVET dünya, imtihan sorusundaki gibi doğru ve yanlışların beraber bulunduğu bir yerdir. Burada hayır-şer, iyi-kötü, olumlu-olumsuz, iman-küfür birlikte yerini alır. Ve insana da vahiy eliyle, dünya imtihanını kazanması için imanı, hayrı, iyiliği vb hayatına esas yapması gerektiği gösterilmiştir. Ayrıca nefse ve şeytana uymanın sonucunun da cehennem azabı olduğu bildirilmiştir. Yani imtihan olmak, tercih yapmak için olumsuzluklar da bulunmalıdır.

INSANDA saldırganlık ve gadap duygusu, yani öfke ve hiddet genlerinin de büyük önemi vardır. Bu genlerin tesiri bulunmazsa, insan olumsuz durumlarda nefsinin, ailesini, dinini, vatanını nasıl müdafaa edecek, haksızlığa düştüğü durumlarda hakkını nasıl savunacaktır? Harp esnasında düşmanla nasıl savaşıacaktır?

İnsan o genlerin etkilerini, cüz'î iradesi ile menfiden müsbete çevirmekle sorumludur. Aslında genlerin sebep olduğu, yani yaratılıştan gelen meyil, arzu ve isteklerin olumsuz durumları, insanın cüz'î iradesi ile aşabileceği şeylerdir. Allah da zaten insanın gücünü aşan şeylerden insanı sorumlu tutmamaktadır.

Son söz olarak, kendisini genlerin suçta ittiğini söyleyene biz de şunu soralım: Aynı genlere sahip olan nice insanlar suç işlemediği halde, bu genler neden sadece seni suçta itiyor?

Dünya imtihan yeri olduğu için, işte bu imtihanın bir gereğidir. Dolayısıyla suç genlerde değil, o genleri müsbet yönde kullanmayan insandır. **z**

DIYÂR-I KALB!..

İBRAHİM ERDİNÇ ŞUMNU

AAA!.. Dedeçğim, bak kar yağıyor!..
- Karın böyle, kış rüzgarıyla karışık, hızlı, aceleci yağışı, her defasında bana, duygulu bir şâirimizin hasret yüklü mısralarını hatırlatır:

Bir beyaz lerce bir dumanlı uçuş

Eşini gâib eyleyen bir kuş
Gibi kar

Geçen eyyâm-ı nevbahârı arar...

- Kar tanecikleri de hasret çeker mi?

- Çekmez olur mu!.. Rab-bimizin onlara yüklediği vazifeleri yerine getirmeye koşuyorlar.

HER bir kar tanesi, bir Meleğin sırtında, şehâdeti özleyen ve Dost Hasretiyle kır atını mahmuzlayan yiğitler gibi, menzile doğru şevkle atılıyorlar, ve kendi lisanlarıyla "Allah, Allah!.." diyerek cihâd ediyorlar!..

- Osman Gâzi'nin, yağız atını kamçılıyıp düşmanlara saldırması gibi mi?..

- Aynen öyle!..

- Dedeçğim ne hoşsun; biraz kar yağdı, sen destanlar yazdın!.. Ya dolu falan olsaydı, neler neler anlatacaktın kim bilir?..

- Akıllı bıdıkl!.. Senin sevimli ama biraz erkence gelişip sivrileşmiş diline düşmemek için, hangi diyâra kaçıp saklanayım?..

- "Nerelere gidem dilinden" türküsünü söylüyorsun yâni... Şaka tabii Canım Dedem. Sen benimle büyüklerle konuştuğun gibi konuşuyorsun. Özlü, köklü ve derin mânâlı kelimeleri bana benimsetiyorsun. Ben de senin sâyende, sınıfta Türkçe birinciyisim işte!..

- Bu çeneyle, dünya şampiyonu da olursan hiç hayret etmem!..

- Ben şampiyon değil, şâir olmak isterim!.. Hani o, "duygulu" dediğin şâir gibi bir şâir!.. Olamaz mıyım?..

- Elbette olursun!.. Şeytan'a pabucunu ters giydirecek zekân var. Duygu dersin, bir "Küçük Hanımefendi"sin; hassas, zarif, ince... Ne kaldı geriye; engin bir kelime hazi-

nesi!.. Bunun için de, kıymetli kitapların hemen hepsini satır satır çizerek okumak!.. Şâirler, edipler neler hissetmiş, neler yazıp söylemiş... En mühimi ise, o “seriüt-teessür”, nâzik insanlar hemcinslerinden de, kaderin zorlu imtihanlarından da ne çileler, ne cefâlar çekmiş!.. Bütün bunları, mümkün olduğu kadar, kendini onların yerine koyarak duymak, hissetmenin gerekecek...

DEMEĞEK yol, çok uzun ve ince!.. Şâir olmak istersen, “sabır” pusatını kuşan, “gayret asâsını” eline al, “-Bismillâh!..” de, yalnız dağları aş, derin dereleri geç, menziline doğru ilerle!..

- Ooo!.. Dedeciğim, bu iş tatil seyahatine pek benzemiyor gâlibâ... Dağlar dereler falan!..

- O seyâhatleri de nimet bil!.. Tabiat güzelliklerine, değişik iklimlere ve bilhassa insanların yaşayış ve davranışlarına çok dikkat et... Kitâb-ı Kâinât'ı oku!..

Durma sefer et Diyâr-ı Kalbe,
Can bâş ko reh-güzâr-ı Kalbe
Ol şeh'r'de Kîmyâ olurmuş,
Yolda beli çok belâ olurmuş!..

Allah Muîn olup geçersin,
“Kalb” Şehri'nin âbını içersin!..
Kıl andaki Kîmyâyı hâsıl,
Gel bunda ol işte Hüs'n'e
vâsıl!..

...

Senin için derleyip topladığım, şâirlik yolunu aydınlatılacak, pırlanta değerindeki bu nasihatlar, ne yazık ki, kendime hiç fayda vermedi... Yolunda

ter dökmedim değil, ama Kalb Diyâr'na varamadım bir türlü!.. Suyunu içip gülünü deremedim... O sihirli Kîmyâ'nın ter kibini elde edemedim... Bâzı “manzûme”ler denediysem de, o sert kıvr'ı delip öz'ü hiçbir zaman damıtıp süzemedim...

Heyhât!.. Fukarâ Karınca-cık gibi, himmete niyet edip yolunda bulunmuş olmakla yetinerek avunuyorum şimdi...

Ama ümit kapısı, seninle açık duruyor... Ben olamadım, sen ol inşaallah!..

- Dedeciğim!.. Ben, senin yazdıkların çok beğeniyorum; onları, şu raftaki cilt cilt dîvanlara değişmem!..

- Senin takdirin de bana yeter!.. Zirâ, içten, kalpten gelene pahâ biçilmez Canım Kızım!..

- “Pahâ biçilmez” dedin de, hatrına geldi; hani seninle sık sık dinlediğimiz Kur'anımızla şiiir arasında bir yakınlık yok mu?..

- Kur'ân, Rabbimizin öz Kelâmı!.. “Mahlûk” da değil, bizzat O Yüceler Yücesinin kendi hitâbı!.. Arapça'ya inmiş “Rabçâ!..” Onunla hangi âciz beşer sözü tartılır, kıyaslanır?.. Ondaki Belâgat, Fesâhat, Cezâlet, İcâz ve İcâz'a nasıl yaklaşılabilir!..

KUR'ÂNIN: “Tek bir âyetimin bir benzerini yapın bakalım!.. Hayır, aslâ yapamayacaksınız!..” diye meydan okumasına karşılık, o zamânın inançsız şâirleri âciz kaldılar ve sözle değil kılıçla, silahla mukâbeleye mecbûr oldular!..

Nebilerin, Velîlerin, Âlimlerin sözleri de, bazan

şiiire benzese de, şiiir olmaktan münezzehtir!.. Onların sözleri, hâzâ Hikmet'tir, Tefsir'dir... Söz şeklinde birer cevher, birer inci tânesidir!.. Kurtuluş reçetesidir.

- Şâirlere hiç yer kalmadı gâlibâ...

- Kalmaz olur mu hiç!..

GERÇEK şâir, san'atıyla Allah'ı aramaktadır!.. O, İlâhî Nûr'un çevresinde Aşk'la dönen Pervâneye benzer!.. Onun hissesine, bu saâdetli “arayış” düşmüştür!.. Hasret içinde çırpınır durur... Mâşûkuna erişip vâsıl olurse, kendisi yanar, erir, kaybolur!.. Artık o da, Nûr'a kavuşmuş ve Nûr'a dönüşmüştür!..

Belki de gerçek Vuslat budur Güzel Yavrum!.. Evet... Ayrılıklar, özlemler, kavuşmalar... Bir firkat-bir vuslat!.. Şu varlık gemisi'nin çarkları, böyle gidiş-gelişlerle, halden hâle geçişlerle dönüyor, döndürülüyor... Ve bir “Muhavvil” var; gemiyi istediği yöne, dilediği rotaya evirip çeviriyor!..

Bu Muhteşem Rahmet Gemisi'nin meraklı bir tayfası, gayretli bir çıamacı'sı ve şu Aydınlık Ebed Yolunun “demir asâ, demir çarık” bir garip yolcusu olmak yetmez mi şâire, ve belki hepimize?..

- Dedeciğim, hem bana şâirlik yolunu gösteriyorsun, hem de “demir çarık” falan giydireceksin!.. Nerede benim o merhametli dedem?..

- Ooo!.. Mâşallah!.. Bu nazıllık tüten, acı-tatlı, târizkâr sözler, senin, hedefe kolay ve çabuk erişeceğinin bir işareti!..

Haydi, yolun açık olsun bakalım!..

fotoblog

Göz-gez-arpacık

NUR SENA

KARA'ya bürünmüş ağaçlar üzerine bir şeyler yazmalıydım. Bir şeyler... Uzun uzun fotoğrafları seyrettim. Yolumu yoğun kar bölgesine düşürdüm—daha doğrusu çıkardım! Ağacın yaşlılığı ile kar'ın tazeliği arasındaki çelişkiyi unutturan, harika bir uyum ve sessiz bir ahenk var dal uçlarında. Görünen o ki ağaçlar kar taneleri için önceden hazırlanmış; kar taneleri de ağaç dallarına takılmak üzere gönderilmişti. Kışın soğukluğuna rağmen sıcacık bir haber bu. Yeni bir sayfa. Bembeyaz. Taze bir başlangıç. Kalbe aşına. Gözlere bayram.

Kış ağaçları yapraklarını çoktan dökmüş, canını teslim etmiş gibi. Her bir dal

ucu ise çiçek eşsizliğindeki kar tanelerini ağırlıyor. Henüz kızılışmaya başlamış akşam ışıklarını düşe çevirerek gözlere iade ediyor.

Göz-gez-arpacık diye bir kural vardır hani. Silahla hedefi vurmak için üçünün aynı hizada olması gerekir.

ŞİMDİ şu üç şeye bir daha bakın: Işık-ağaç dalı-kar tanesi. Üçü de bu fotoğrafi taze bir şiir haline getiriyor. Gözümüzü ve gönlümüzü hedefliyor. Böyle böyle, kar'ı da, ağaç dalını da, gün ışığını da, bu an'ı da hazır eden Usta'nın bakışıyla göz göze geliyoruz. Mevsim birden sıcak ve tanıdık oluyor.

Tam isabet!

HAYRET Kİ NE HAYRET!

DOÇ. DR. RASİM SOYLU

EVRİM teorisini esas alan bütün görüşlere göre ilk insanlar vahşi ve ilkeldi. Bu hükme uygun da pek çok hayalî tasvirler yapılmıştır: Garip sesler çıkarırlar ve ellerine aldıkları sopalarla diğer insanlara ve hayvanlara vurarak hâkimiyet sağlamaya çalışırlar. Soğuktan korunmak için hayvan postlarına sarılmış ve mağaralara sığınmışlardır. Çeşitli otları ve meyveleri toplayıp yerler. Ancak hangilerinin zehirli, hangilerinin faydalı olduklarını anlamaları çok zaman almıştır. Bu arada vahşi hayvanların saldırılarından, zehirli bitki ve mantarlardan zehirlenip telef olanlar da vardır... Farklı bölgelere dağılıp birbirine yabancı kabileler oluşturan ilkel insanlar birbirlerine de saldırmakta hatta bazıları yamyamlık bile yapmaktadır... Uydurulan tahminler böyle uzayıp gider...

İLK İNSANLARIN mağaralarında otururken yaktdıkları ateşin etrafında oturup, ateşin ışığından duvarlara düşen gölgelerini hayretle seyrettikleri, hatta yakalamaya çalıştdıkları Platon'un ünlü mağara ale-

gorisinde de yer alır. Sanatın doğuşunu açıklamaya çalışan teoriler, ilk insanların avları ve topladıkları ile karınlarını doyurduktan sonra canlarının sıkıldığını ve enerjilerini atmak için bağımaya, zıplamaya, ellerine geçen renkli taşlarla duvarları karalamaya başladıklarını ve şiir, edebiyat, müzik, dans ve resim gibi sanatların böyle ortaya çıktıklarını varsayarlar.

KUTSAL kitaplar, özellikle Kur'an ise yaratılışı bizzat Yaratıcının sözleriyle aktarır. Buna göre ilk insan Hz. Âdem diğer canlılardan farklı ve özel yaratılmıştır. Rabbi ile meleklerle ve hatta şeytan ile diyalog kurdukları bir konuşma dilleri vardır. Eşi Havva ile birlikte her türlü güzelliğin bulunduğu bir cennette yaşamaktadır. Bu arada cennet bahçe anlamına da gelmektedir. Ancak kendilerine her türlü meyveden yemek serbest olduğu halde, yasak olan tek meyveyi yerler ve ceza olarak cennetten çıkarılırlar ve dünyanın farklı yerlerine gönderilirler.

ÂDEM ile Havva'nın dünyada birbirlerini bulmaları yıllar sürer. Bugünün şartlarında bile iki insanı dünyanın farklı yerlerine bıraktığında yürüyerek birbirlerini bulmaları neredeyse imkânsızdır. Bu ilk iki gezgin insan dünyada ne yer ne içer, nerede konaklar, vahşi hayvanlardan nasıl korunur ve hangi yöne doğru yürür? Âdem ile Havva dünyada yeniden buluştuklarında yaşadıkları romantizm, yeni bir dünya inşası henüz romanlara ve filmlere bile konu olmamıştır. Ne yazık ki, bu olağanüstü insanlık öyküsü, evrim masalları kadar bilime ve sanata aktarılmamıştır.

Aslında bilim ve sanat bundan sonra başlayacaktır. Âdem ve Havva'nın çocukları gözlerini dünyaya açar açmaz hayret ile sorular sormaya başlar: "Bu Ne?"

TALİM-İ ESMA denilen, her şeyin ismini ve ne olduğunu mucize eseri bir lütuf olarak öğrenen Hz. Âdem, çocuklarına ilk öğretmen olur ve böylece ilk eğitim de başlamış olur.

Yenebilecek bitki ve meyveleri Talim-i Esmâ gereği tanıyan ve bilen Hz. Âdem

bunlardan ulaşabildikleri bir kısmı ile ilk tarımı ve ehlileştirilebilir hayvanlar ile dostluk kurup hayvancılığı başlatır. Toprağı yoğurup biçimlendirir ve pişirerek ilk seramikçiliği de o başlatır.

İlk mimari örneğini, yani taşları üst üste dizerek ve çamur ile sıvayarak ilk evi de inşa eder ki, Kâbe'nin ilk binasının da Hz. Âdem tarafından yapıldığı rivayetlerde vardır.

SANATIN İlahi vahiy, ilham, tabiatı taklit, yapılan iş ve ihtiyaçtan, hatta oyun ve eğlenceden doğduğu teorilerinin hepsinin Hz. Âdem üzerine kurgulanması, vahşi ve maymundan türeyen ilkel insana tatbik edilmesinden daha kolay ve mantıklıdır.

Hz. Âdem'in çocukları, evreni ve tabiatı büyük bir hayret ve tecessüs ile gözlemlemekte ve incelemektedir.

Onların sineması geceleri gökyüzünde kuyruklu yıldızlar, kayan yıldızlar, gökkuşağı ve kuzey ışıklarıdır. Bunlar ilk insanlar kadar bizim için de hayret verici değil mi?

Ancak zavallı modern insanın gökyüzünü temaşa etmek için vakti ve mekânı da yok... Akşam olunca yüksek apartmanlarının küçük odalarına veya cep telefonunun minik ekranına mahkûmdur.

HAYRET; felsefe, bilim ve sanatın kaynağıdır. Felsefe yeni soruların cevapları peşinde koşarken, bilim daha yeni ve gelişmiş olanın peşinde, sanat da daha güzel ve farklı olanın peşindedir. Biriciklik, yani benzersiz ve özgün olanı yakalamak sanatın ve estetiğin temel kaynağı oluşturur. Rengârenk doğayı tasvir etmek, duygusal coşku-yu şiirleştirmek ve büyük bir ahenk ile melodi mırıldanmak.

Seslerin farklı tınıları yüzlerce müzik aleti geliştirilmesine, anın ve görüntünün yakalanması fotoğraf ve sinemanın keşfine yol açar. Müzeler ilk çağlardan itibaren gelişen bilim ve sanat eserleriyle dolar. Hayret şimdi buraları gezmekte.

KUR'AN insanlara, kendilerinden önce yaşamış toplumların antik kentlerini ve arkeolojik alanlarını gezmeye ve ibret almaya teşvik eder.

Ne hayrettir ki, bütün bu insanlık inşasında iyi şeyler gibi kötü şeyler de gelişmektedir. Habil ile Kabil olayı insanlığın önüne iki yol açmıştır. İyilik ve kötülük, iman ve isyan, nefis ve vicdan, dostluk ve düşmanlık, bencillik ve fedakârlık, vahşet ve uygarlık. İnsanlık, önünde açılan bu iki yolda mahşerin adaletine doğru ağır ağır yürümektedir.

SAYILI SÖZLER

Kadim bir gelenektir, Askalâni ile şöhret bulan "münebbihat" geleneği. Sözleri "bir" "iki" "üç" diye bölümleyen kitaplar; gerçeğe doğru yürürken adım sayar gibi. Böyle bir sayfa olsun istedik; akılda kalsın, kulağa küpe olsun diye. Dilden dile gezsün, tatlı paylaşımların bahanesi olsun diye...

2

İki türlü körlük vardır;
biri felakete götürür, diğeri saadete:
Kendi ayıplarına kör olmak.
Başkalarının ayıplarına kör olmak.

İki şey seni anlatır:
Hiçbir şeyin yokken gösterdiğin sabır.
Her şeyin varken takındığın tavır.

Kurtulamam üç nesnenin elinden,
biri firkat, biri gurbet, biri aşk.
Âşık Gevheri

Bilmek başka.
Bulmak başka.
Olmak bambaşkadır.

Üç şey, kişinin kerem sahibi olduğunu gösterir:
Güzel ahlak, öfkeyi yenmek,
haram bakıştan uzak durmak.

Cafer-i Sadık [ra.]

3

5

Çocuklarda olan ama yetişkinlerde de olsaydı insanı Allah'a dost yapacak beş özellik

1. Rızık endişesi yoktur.
2. Öfkelenince kin gütmez, nefretini sürekli taşımaz.
3. Korktuğu kimse, korkusundan yine ona kaçır.
4. Yalnız başına yemek yemekten hoşlanmaz.
5. Hasta olduklarında ya da düştüklerinde Allah'ı kimseye şikâyet etmezler.

9

Hz. Lokman [as] oğluna der ki:

Ey oğulcuğum, hikmet senin **dokuz şeyi** yapmandır.

1. Ölü kalbi diriltmelisin.
2. Yoksullarla oturmalısın.
3. Hükümdarların meclisinden sakınmalısın.
4. Düşkünlerle tanışmalısın.
5. Köleleri azat etmelisin.
6. Şerefli kimselerin şerefini artırmalısın.
7. Büyükleri yüceltmelisin.
8. Fakirleri zengin etmelisin.
9. Dilini tutmalısın.

7

Ebu Zerr [ra] der ki:

Peygamber efendimiz bana **yedi şeyi** vasiyet etti:

Fakirleri sev.

Dünyalıkta kendinden aşağı olana bak.

Senden uzaklaşsalar bile akrabalarınınla bağını kesme.

'La havle vela kuvvete illa billah' sözünü bol bol söyle.

Acı da olsa gerçeği söyle.

Allah'a çağırma konusunda kınayıcıların kınamasına aldırış etme.

İnsanlardan hiçbir şey isteme.

İmanın Dereceleri Var mıdır?

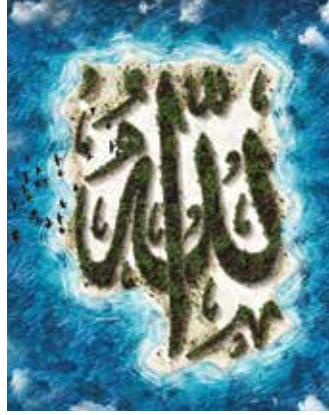
İmanımızı Niçin Tazelemeliyiz?

YUSUF YALÇIN

KUR'AN bize "düşünmez misiniz, ibret almaz mısınız, akletmez misiniz" gibi ayetleri ile sık sık tefekkür etmemizi, düşünmemizi öğütler. Peki bu ayetler düşünmemizi, tefekkür etmemizi neden defalarca emretmektedir?

"Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin." ayeti, ey iman edenler diye başladığı halde, yani zaten mümin olanlara hitap ettiği halde devamında yine Allah'a, Peygamberine, indirdiği kitaplara iman etmemizi istiyor. Demek bir kere "düşündüm, tefekkür ettim, baktım, ibret aldım, iman ettim" demek yetmiyor. Biz müminler bu ilahi emirlere muhatap olduğumuz sürece ibretle, tefekkürle ve akilla imanımıza yatırım yapmaya devam etmeliyiz.

DİĞER taraftan Resul-i Ekrem Efendimiz de (sav) "İmanınızı 'Lâ ilâhe illallah' sözü ile yeniliniz." diyerek imanımızın da aslında zamanla yenilenmeye ihtiyacı olduğunu hatırlatıyor. Bediüzzaman Hazretleri bu hadis ile ilgili şöyle bir açıklama

yapıyor: "İnsanın hem şahsı, hem âlemi her zaman teceddüt ettikleri için, her zaman tecdid-i imana muhtaçtır. ... Hem insanda bu taaddüt ve teceddüt olduğu gibi, tavattun ettiği âlem dahi seyyardır. O gider, başkası yerine gelir. Daima tenevvü ediyor, her gün başka bir âlem kapısını açıyor. ... Hem insanda madem nefis, hevâ ve vehim ve şeytan hükmediyorlar; çok vakit imanını rencide etmek için, gafletinden istifade ederek, çok hileleri ederler, şüphe ve vesveselerle iman nurunu kaparlar."

Nefis ve şeytanın telkinleriyle işlediğimiz herbir günah, kafamıza giren herbir şüphe, kalb ve ruhumuza yaralar açar. Günahlardan gelen bu yaralar, vesveseler ve şüpheler imanı zedeler ve insanı ibadetten

uzaklaştırır. Günah kalbe işleyip, siyahlandıra siyahlandıra, kalpten nur-u imanı çıkarınca-ya kadar katılaştırıyor.

BU NEDENLE sürekli imanımızı yenilemek için, iman hakikatlerini okumaya, araştırmaya, tefekkür etmeye ihtiyacımız vardır. İmana ait meseleler hava ve su gibidir. Bir defa aldım, tekrar ihtiyacım yok diyemeyiz. Çünkü sürekli ihtiyacımız yenilenmektedir. Ama diğer ilimlerde durum böyle değildir. Örneğin bir ilmihal bilgisi bir kere okunsa, ömür boyu o ilimle amel edilebilir, tekrar tahsile ihtiyaç olmaz.

İman Mertebeleri Var mıdır?

Evet nasıl ki bir ağacın, tohumdan koca bir çınar oluncaya kadar farklı farklı mertebeleri vardır, aynen bunun gibi imanın da mertebeleri vardır. Allah'a iman edip, ama ibadetten nasibi olmayan sıradan bir mümin ile tüm iman esaslarına gereği gibi tam iman edip yaşayan bir müminin iman seviyeleri elbette aynı olamaz.

İman, taklidi ve tahkiki olmak üzere ikiye ayrılır. **Taklidi iman**, başkalarından taklit ile öğrenildiği seviyede kalan imandır. Bu iman mertebesin-

de olan bir mümin, farkında olarak ya da olmayarak bazen şirke, bazen harama bulaşabilir. Belki son nefesinde de imanını muhafaza edemez.

TAHKİKİ İMAN ise, ilimle ve delilleri ile bilinen ve yaşanan imandır.

Bu iman mertebesindeki bir mümin, inandığı iman esaslarını delilleriyle bilir, kabul ve itikad eder. Örneğin gizli yapacağı bir hatada meleklere olan imanı onu vazgeçirirken, işleyeceği bir haramdan da cehennem endişesi ile vazgeçer. Çiçekten, böcekten, atomdan, galaksilere kadar gördüğü her şey ona Allah'ı anlatır.

Tahkiki iman da kendi içinde ilmelyakîn, aynelyakîn ve hakkalyakîn olarak üç farklı mertebeye ayrılmaktadır. Her üç mertebe de kâmil bir iman mertebeleridir. Yakîn, şüphesiz, sağlam ve kat'i olarak bilmek demektir.

İLMELYAKÎN, ilmen şüphesiz bir bilgiyle iman etmek demektir. Bir harfin katipsiz, bir iğnenin ustasız olamadığını ilmen bildiğimiz gibi, bir hücrenin de kendi kendine olamayacağına iman edip, Allah yarattı diyoruz. İşte bu ilimlerden Allah'a varan yolculuk ilmelyakîn iman yolculuğudur. Efendimizin (sav) zamanında yaşamıyoruz, ama ilmen biliyoruz, okuyoruz ve iman ediyoruz ki, O (sav) gelmiş, bulunduğu asrı bir saadet asrına çevirmiş ve kıyamete kadar müminlere doğru yolu çizmiştir. Veya Kur'an-ı Kerim'i okuyoruz, kulluk, sosyal ve beşeri hayatı istikamete sokan ayetlerini veya bilimin çok sonradan keşfettiği mucize

ayetlerini görüyoruz. İlmen bilip, iman ediyoruz ki bu kitap Allah'ın kelimadır. İşte bu saydığımız örnekler ilmelyakîn bir imanın örnekleridir.

AYNELYAKÎN iman; göz ile görür derecesinde, kuşkusuz bir imana sahip olmak demektir. Ayn göz demektir. Sahabeler Efendimizi (sav), Dihye suretinde Cebrail'i (as) veya Bedir harbinde binlerce meleği gözleri ile gördüler. Sahabelerin Peygamberimize (sav) ve meleklere dair bu imanları aynelyakîn bir iman mertebesidir.

HAKKALYAKÎN ise, biz-zat yaşayarak sahip olunan bir iman mertebesidir. Resulullah'ın (sav) imanı, hakkalyakîn bir iman zirvesi olduğu gibi; hakiki bir müminde derecesine göre bu iman mertebesinden nasibini alır. Örneğin kadere hakkalyakîn iman eden birisi, başına gelen her hayır-şer her şeyde Kader-i İlahi'nin izini görür, kederden emin olur, üzüntüden kurtulur. **"Müminin durumu gıpta ve hayranlığa değer. Çünkü her hâli kendisi için bir hayır sebebidir. Böylesi bir özellik sadece müminde vardır: Sevinecek olsa, şükreder; bu onun için hayır olur. Başına bir belâ gelecek olsa, sabreder; bu da onun için hayır olur."** Hadisi

müminde bulunan bu yaşanan imana bir örnektir.

Bu üç iman mertebesi hakkında anlattıklarımızı toparlamak için şöyle son bir misal daha verelim:

Bir tepenin üstünde bir duman görsek ilmen biliriz ki orada bir ateş var. Bu ilmelyakîn bir bilgidir. Tepenin başına çıkıp ateşi gözümüzle görmemiz aynelyakîni ifade eder. Bu iman mertebesi derece ve sağlamlık bakımından öncekinden daha üstündür. Ateşin yanına yaklaşip ellerimizi ateş ile ısıttığımızda da hakkalyakîn olarak ateşi biliriz. Bu mertebe de önceki ikisinden daha sağlam ve katiyet ifade eder.

İlmelyakîn olan bir iman da inkişaf ettikçe, aynelyakîne ve hatta hakkalyakîne yakın bir iman mertebesine ulaşır. Örneğin bir mümin Allah'a ilmelyakîn imanda zirveye ulaştıkça attığı her adımı Allah'ın kendisini gördüğü suuruyla atarsa (buna ihsan makamı da denilir) artık onun ilmelyakîn imanı, aynelyakîne veya hakkalyakîne yaklaşmış demektir. Veya Resulullah'ı (sav) tanıdıkça imanı öyle bir mertebeye onu taşır ki, adeta Resulullah (sav) ile yaşar gibi, her halinde Onu düşünür, her filini Onun gibi yapar, derdini halini sanki yanındaymış gibi Ona arzeder, Onu kendine rehber edinir... İşte bu müminin imanı aslında ilmelyakîn mertebesinde olduğu halde bir nevi aynelyakîn veya hakkalyakîn iman gibidir.

Rabbimiz bizleri, imanını tahkiki yapma gayretinde olan müminlerden eylesin. Amin. ❏

Yâ Vedûd

ELİF NİSA

İNSANIN dünya hayatında kazanabileceği en büyük nimet iyi kullarını seven, onları rahmet ve rızasına erdiren, sevmeye ve dostluğu kazanılmaya tek lâıyk olan Allah'ın sevgisidir. Allah sevdiği kullarının üzerine Kendi rahmetini yazar, onları rızasına yöneltir ve cennetini bahşeder. İnsanın fıtratındaki sevginin gerçek kaynağı Allah'tır. Diğer tüm sevgilerin o sevgiden kaynaklandığının bilincinde olmak ve o sevgileri de yok etmeden Allah'a yönelmek, samimi iman ehli olmak anlamındadır. İmanı Allah sevdirebilir. İnkârı da yine O, çirkin gösterir.

“Allah size imanı sevdirdi, onu kalplerinizde süsleyip-çekici kıldı ve size inkârı, fıskı ve isyanı çirkin gösterdi. İşte onlar, doğru yolu bulmuş (irşad) olanlardır.” (Hucurat Suresi, 7)

HER insan iman fıtratı üzere doğar. Her kalp Allah'ı tanıma, Onu bilme, Ona bağlanma üzeredir. Her kalp Onu anmak ister. Bedenden daha fazla kalp beslenmeli ki, insanı insan eden değerler baskın gelsin. Akıl ve şuur açılsın, insan mutmain olsun.

İnsanın Allah'a olan imanı arttıkça, sevgi gücü de artar.

KALP, içine tüm dünyanın sevgisini sığdırabilecek kadar geniş yaratılmıştır. Bu, Allah'ın Vedûd isminin, insandaki tecellisinin sonucudur. Kalpte çok güçlü bir sevgi potansiyeli vardır. Bu sevgi ancak iman vesilesiyle geçici şeyleri terk edip, kalıcı ve sonsuz olana yönelir. İnsan ancak o zaman hayatından lezzet alır. Bediüzzaman o lezzeti şöyle tarif ediyor:

“Kat'iyen bil ki, hilkatin en yüksek gayesi ve fıtratın en yüce neticesi, iman-ı billâhtır. Ve insanîyetin en âli mertebesi ve beşerîyetin en büyük makamı, iman-ı billâh içindeki marifetullahtır. Cin ve insanın en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki muhabbetullahtır. Ve ruh-u beşer için en hâlis sürur ve kalb-i insan için en sâfi sevinç, o muhabbetullah içindeki lezzet-i ruhaniyedir. (Mektûbat, 20. Mektup)

O halde Rabbini bilmek, tanımak ve sevmek, insanı sonsuz mutluluğa götürür. Dünyanın yaratılış amacı budur; insanın hayatının amacı da budur. Bütün hakikî saadet, mutluluk, nimet ve lezzet marifetullah ve muhabbetullahtır. Aksi ise insanı sonsuz elemelere, üzüntülere, korku ve endişelere sevk eder. İnsan, kalbindeki sevgi nurunu ve sevgi gücünü yitirir; hem dünya, hem ahiret hayatının lezzetinden mahrum kalır.

ALLAH'A duyulan aşk, tarif edilemeyen derin bir histir, şiddetli bir zevktir. Nasıl gözleri görmeyen birine görme tarif edilemezse, bu aşkı yaşamayan insana da bu duyguyu tarif etmek mümkün değildir. Bu aşk bütün bedene etki eder. Rabbini bilen ve Ona kalben bağlı olan insanın diğer bütün duyuları değerlenir ve nurlanır. Şöyle buyuruyor Peygamberimiz (asm):

"Vücutta bir parça vardır ki, o sağlam olursa bütün vücut sağlam olur. O bozuk olduğu zaman bütün vücut harap olur. Dikkat edin, işte o kalptir."

Allah korkusunda bile aşk vardır; sevdiğini darıltmamaya yönelik bir derinliği olan aşktır bu. Çilede bile aşk vardır. Çileyle, acıyla insan derinleşir, güzelleşir. Allah yolunda çekilen çileyle hücreler bayram eder. İnsanın bedeni dirilir, canlanır, kafası dinçleşir.

"Dünyada da muhakkak bir cennet vardır. Onu bulan kimsede cennet arzusu kalmaz. O cennet mârifetullahtır."

— Hz. Peygamberimiz (asm)

iNSANLARIN çoğu kalbindeki sevgiyi öldürmüş durumda. Küfürde ve günahta ısrarcı olan kalp ölüdür. O ölüyü diriltmeleri, kalplerini sevgiye açmaları gereklidir. Kalp marifetullah ve muhabbetullahla, tahkiki imanla hayat bulur.

Rabbini bilmek, insanı taklidi imandan tahkiki imana ulaştırır. Allah'a duyulan muhabbet, tahkiki imanın sonucudur. Allah sevgisini içinde taşıyan ve her şeyde

Allah'ın nurunu ve tecellisini gören, muhabbetle, aşkla bakan gözler baktığını aşkla görür, derin aşkla sever. Allah aşkına kavuşan insan, dünyanın da ahiretin de bütün güzelliklerine kavuşur. Vedûd ismi, kâinatın her santimetrekaresinde tecelli eder çünkü.

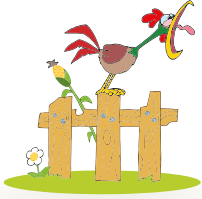
"Bütün kâinatın mayası muhabbetdir. Bütün mevcudatın hareketi muhabbetledir."

KÂİNAT kalbindeki ciddi ve hakiki muhabbet ve aşk, çokça sevilen ve sürekli var olan ezeli Sevgili'yi gösterir.

İşte kâinat kadar büyük o hakiki aşk da, küçücük insanın küçücük kalbinde yerleşir. (11. Lem'a'dan)

Allah aşkı olmadıktan sonra ne dünyanın, ne cennetin anlamı olur. Aşığın yaşadığı her yer ona zevkli ve güzeldir. Dünyayı da cenneti güzelleştiren de odur. Yoksa köşkle, evle, etle-kemikle insan mutlu olmaz. ☞

DÜŞÜNCELER

HAZIRLAYAN: UĞURKAN ÇOT

İNSAN SERVET YA DA BİLGİSİYLE DEĞİL,
TAVIR VE DAVRANIŞLARIYLA ASİL OLUR.

Hint Atasözü

ÜÇ ŞEYDEN KORK: ALLAH'TAN, NEFSİNDEN VE
ALLAH'TAN KORKMAYANDAN.

Muhyiddin İbn-i Arabi

BEN İŞİMİ EKSİKSİZ YAPAYIM DA
KISMET GELDİĞİNDE BENİ ARADIĞI YERDE BULSUN.

E. Hemingway

SENİN DÜNYAYA BAKAN PENCEREN KİRLİ İSE,
BENİM ÇİÇEKLERİM SANA ÇAMUR GÖRÜNÜR.

Hz. Mevlana (ks)

ÖĞRENMEYE İHTİYACI OLMADIĞINI ZANNEDEN, KENDİNE AĞLASIN.

İmamı Âzam Ebu Hanife (ra)

EĞER İNSAN ÇOK FAZLA 'ŞEY'E İHTİYAC DUYUYORSA,
BU BÜYÜK BİR YOKSULLUĞUN GÖSTERGESİDİR.

E. Scheurmann

İNSANLARDAN BİR ŞEY İSTEME Kİ İNSANLAR SENİ SEVSİN.
ALLAH'TAN İSTE Kİ ALLAH SENİ SEVSİN.

Hz. Ebubekir (ra)

YÜKÜNÜ TAŞIMAK

HAZIRLAYAN: NAMIK ONSEKİZOĞLU

PEYGAMBER EFENDİMİZ (asm), Ebu Hureyre ile birlikte
Medine pazarına alışveriş için çıkmışlardı.

Bir miktar bir şeyler aldılar. Eve dönüş sırasında Ebu Hureyre,
Resulullah'ın (asm) elindeki yükü alıp, kendisi taşımak istedi.

Ancak Peygamber aleyhisselam buna izin vermedi.

“Kişi eşyasını taşıyabiliyorsa, kendi taşımalıdır” dedi.

O, bütün ümmetinin yükünü taşıdığı halde, kimseye
yük olmak istemezdi.

(Selim Gündüzalp, Bir Gül Demeti)

HAL DİLİ

Akrobat

OSMAN SUROĞLU

www.zaferdergisi.com

ABONELİK İÇİN İRTİBAT TELEFONLARIMIZ:

0 549 505 60 01 - 02 - 03

ISSN 2618-6047
00518
9 772618 604758

www.zaferdergisi.com

www.zaferdergisi.com